

KATOLIŠKI MISIJONI

LAS MISIONES CATOLICAS

(3-84.)

S. S. PIO XII FEBRUAR 1958 - XXXII. 2

VESELI ZAMORČKI S KATOLIŠKEGA MISIJONA.

PIJ XII. - VELIKI MISIJONSKI PAPEŽ

(Konec.)

SPREMENITEV INOZEMSKIH MISIJONOV V KRAJEVNO CERKEV

Svet oče Pij XII. je v avdijenci misijonskih družb 1. 1944 dejal: Veliki cilj misijonov je utrditi Cerkev na novih ozemljih in tam storiti vse potrebno, da požene trdne korenine, tako da bo mogla nekega dne živeti in se razvijati brez podpore misijonske organizacije. Misijonsko delo ni samo sebi namen. To delo se ne ustavi pri zavarovanju in zaščiti svojih postojank. Njegov cilj je, iz vsega sveta napraviti sveto deželo. Stremi za tem, da ponese kraljestvo Vstalega Odrešenika, kateremu je bila dana vsa oblast v nebesih in na zemlji (Mat 28, 18) in vladanje nad srci, preko vseh pokrajin, do zadnje koče in do poslednjega človeka, ki prebiva na našem planetu" (A.A.S. 1944, str. 208).

Vse to točno odgovarja apostolski metodi. Sv. Janez, ki je vzor vseh misijonarjev, je dejal, ko je govoril o Kristusu: "*Illam oportet crescere me autem minui*" (Jan 3, 30). Drugi papež ni bil Palestinec, marveč Latinec. Kjer koli je sveti Pavel hodil, je ustanavljal Cerkev s krajevnim episkopatom in duhovščino: "Zato — tako piše Titu — sem te pustil na Kreti, da oskrbiš imenovanje starešin (to je škofov) pri različnih krščanskih skupinah" (Ad Titum 1, 5).

Veliki apostol smatra, da je njegova naloga enaka nalogi modrega arhitekta, ki postavlja temelje zgradbi. Drugi bodo nato oskrbeli njeno ohranitev in redno upravo. (Prim. I Korin. 3, 10). *Non enim misit me Christus baptizare, sed evangelizare* (I Korin 1, 14).

Sv. Janez Krizostom, patriarh v Konstantinoplu, se je trudil, da bi spreobrnil Gote; da bi njegovi misijonarji mogli bolj uspeti, je izbral nekega gotskega duhovnika in ga posvetil za škofa; in barbari so postali kristjani.

To kar hoče papež, ni torej kaka novost, marveč preprost in čist povratak k apostolskim metodam. Redovni zavodi in misijonarji, ki so tako papeški kot niso bili nikoli v preteklosti, ubogajo svojega vodnika in misijonsko delovanje napreduje. Frimemo je, opozoriti tudi na to, da v preteklosti ni manjkalo misijonarjev in znanstvenikov, ki so že takrat hiteli s pripravami za žetev današnjih dni. Sv. oče Pij XII. je v svojem plodovitem papeževanju ustanovil 157 misijonov, od katerih je 78 prešlo na domačo duhovščino.

V veliki okrožnici Evangelii Praecones pravi: "Nenehoma se moramo zahvaljevati Gospodu, ker... je bila izoblikovana že številna krajevna duhovščina in nemalo cerkvenih ozemelj je bilo zaupanih škofom domačinom. Če je končno moglo priti do tega, je to pred vsem zasluga inozemskih misijonarjev."

Veliki papež je v govoru z dne 24. decembra 1945 pojasnil nadnarodni značaj kardinalskega zbora; pri konzistoriju dne 18. februarja 1946 pa je dal obširen prostor kardinalom različnih narodnosti, med katerimi smo z veseljem ugotovili škrlat dveh misijonarjev, to je kardinala Tomaža Tiena, nadškofa iz Pekinga, in kardinala T. C. del Gouvea, nadškofa iz Lorenzo Marquez. Pri konzistoriju z dne 12. januarja 1953 pa je sv. oče počastil s kardinalskega dostojanstvom Valerijana Graciosa, nadškofa iz Bombaya.

Ta obnova misijonske strategije odgovarja tudi tistemu vetru pretiranega nacionalizma, ki se je dvignil na Skrajnem Vzhodu in ki piha sedaj tudi v Afriki.

TISTO NOČ

Tisto noč...

Niso radosti še vživali angeli
kakor to noč,
ko z njimi še Bog se na zemljo spusti,
ko v ovčji votlini drobceno Dete leži —
njih Bog!

Tisto polnoč...

Radosti pijani se angeleci
hitro k posvetu zberó:
"Bratci!
Ni-li to noč naročeno,
da vkrešemo veliko zvezdo na Vzhodu?"
"Da, da, hitimo, nažgimo!"
Modri z Vzhoda za zvezdo hite,
Sina Najvišjega — v hlevcu dobe...

In to noč...?

Božičnih radosti meja menda res ni —
to noč,
ko Bog kakor brat naš med nas zaživi...
da v podobi kruha — sebe nam spet podeli —
naš Bog!

To polnoč...

še predno ta polnoč bo mimo
besedo odkrito recimo:
"Bratje!
Ni-li nocoj tudi nam naročeno,
da k svojim radostim pokažemo pot tudi Vzhodu?"
"Da, da! Hitimo! Molimo!"

Pogani z Vzhoda v Cerkev hite,
Sina Najvišjega v srca dobe!

Klemen

Kongres v Bandungu, ki se je vršil meseca aprila 1955. leta, na katerem so bili predstavniki milijarde in pol Orientalcev, je znova potrdil načelo "Azija Azijcem". Za katoliško Cerkev nima to nobenega novega in nasprotujočega pomena. Sv. oče Pij XII. je pisal 9. avgusta 1950, to je pet let pred kongresom v Bandungu, pismo kardinalu Fumasoni Biondiju in potrjuje to načelo: "Cerkev nima nobene prikrite težnje zagospodovati nad narodi ali prisvojiti si vodstvo v zgolj časnih stvareh; pač pa plamti v eni sami skrbi, ponesti najvišjo luč vere vsem narodom, pospeševati človeško omiko in bratsko slogo med narodi" (Epist. Per libenti equitem, A.A.S. 1950, str. 727).

OSVOBODITEV MISIJONOV OD VMEŠAVANJA INOZEMSKÉ POLITIKE

Politična zaščita je dala nekaj koristi pri primitivnih narodih, kot pri spreobrnjenju barbarov v Evropi in kasneje v Latinski Ameriki in na Filipinih. Misijonska delavnost je bila vključena v osvajanje in kolonialno organizacijo. Španski in portugalski vladar, oba odločna katoličana, sta hotela dati meč v službo križa, toda človeška pohlepnost je v prenekaterih slučajih sprevrgla položaj in postavila križ v službo meča. Politična zaščita je bila prenesena tudi na Vzhod in Skrajni Vzhod med narode antične omike. Širjenje vere je bilo oblateno pred očmi nevernikov. *Nomen Dei per vos blasphematur inter gentes* (Rim 2, 24). Dovolj je, če spomnimo na misijonsko tragedijo na Japonskem, ki se je že približala izpreobrnjenju, nato pa je bila stoletja zaprta in sovražna krščanstvu.

V 12. stoletju se je Sveta Stolica čutila posebej ovirano po privilegijih, ki so bili odobreni španskemu in portugalskemu vladarju. Po dolgem proučevanju in različnih poizkusih je Gregor XV. leta 1622 ustanovil sv. kongregacijo za širjenje vere. Pastor pravi: "To ministrstvo za misijone je stremelo predvsem za tem, da napravi značaj misijonov bolj enostaven in cerkvem tako, da misijone čim bolj centralizira in kar najtesneje mogoče poveže s Sveto Stolicjo ter jih osvobodi laičnih verig kolonialnih držav, ki so grozile, da jih uduše.

Tako se je vsaj v načelu in zasnovi, potem ko je bil premagan neštevilen odpor, tudi v praktični stvarnosti posrečilo zboljšati in poduhoviti misijonske metode, ustvariti široko in bolj samostojno škofovsko hierarhijo misijonov, dopolniti dotok sil tudi z drugimi narodi in svetnimi duhovniki, povečati in izpopolniti prispevek domačega duhovništva in pomožnih sil...

Tako se je že v vodilnih smernicah pokazal tisti ideal, ki ga novo nastala kongregacija ni več izgubila iz vida in ga je umela v ostrih borbah tudi uresničiti.

To je avtonomija, ki jo je dosegla in zagotovila po domači duhovščini. Cilj ni mogel biti evropeizacija drugih celin, marveč samo pokristjanjenje, pri čemer je bilo treba kar najbolj mogoče ohraniti njihov narodni značaj in njihovo avtonomijo." (Pastor, Storia dei Papi V, XIII - Gregorio XV, pogl. III).

Patronatom so sledile druge oblike javne zaščite misijonarjev. Toda Luis Veuilot pravi: "On ôte beaucoup à l'homme que l'on protège trop. On lui ôte la liberté et le soin de veiller sur lui-mêmême, on le ramène à l'enfance et à la tutelle... La protection est un grand avantage, mais la liberté, l'amê humaine en tient compte!" (Historiettes et fantaisies).

Pij XI. je leta 1926, ko je divjala na Kitajskem ideološka vojna proti Cerkvi, ki je bila obtožena, da je v službi inozemskega imperializma, poslal znamenito pismo kitajskim škofom. "Cerkev — tako pravi — ni nikoli dovolila, da bi njeni misijoni služili kot politično sredstvo zemskim silam. Cerkev se prilagaja, kakor to dokazuje stoletna zgodovina, vsakemu narodu in vsaki vladi. Je pridigovala in pridiguje, da je treba spoštovati in se pokoravati zakonito ustanovljeni civilni obla-

sti. Ona ne zahteva za svoje misijonarje in vernike drugega kot svobodo, varnost in izvajanje obče prava.

Obče pravo ne žali narodov, kajti je vzajemno. Diplomatski predstavniki v misijonskih deželah smejo in morajo ščititi in braniti misijonarje, ker so njihovi sodržavljanji in ne iz drugih razlogov.

Dandanašnji lahko rečemo, da je vsako politično vmešavanje v misijone Vzhoda in Daljnega Vzhoda končano. Misijonarjem je ostala moč njihove šibkosti, to je božji dinamizem ideje bratstva, dobrote, sreče in odrešenja. Sv. Oče je dejal, ko je govoril misijonarjem Daljnega Vzhoda: "Ti se nahajajo skoraj v enakih razmerah, v kakršnih so bili prvi kristjani v Rimu, ko sta prvaka apostolov Peter in Pavel prinesla evangeljsko resnico v srce rimskega imperija. Kdor koli premišlja kako je bila v tistem času nastajajoča Cerkev brez vsake človeške pomoči in podpore ter trpinčena s stiskami, mukami in preganjanji, ne more, da se ne bi čutil prežetega od silnega občudovanja, ko vidi majhno brezmočno skupino kristjanov, kako zmaguje nad silo, od katere verjetno ni obstajala nobena večja. To kar se je dogodilo takrat, se bo brez dvoma ponovilo. Kakor je mladenič David, ki je bolj zaupal v božjo pomoč, kot pa v svojo srečo, premagal velikana Goljata, ki je bil oblečen v železno opremo, tako ne bo mogla biti božja družba, ki je ustanovljena od Kristusa, nikoli premagana od kake zemske sile, marveč bo z mirno dušo vedno premagala vsako preganjanje..." (Araldi del Vangelo, Rim 1951, str. 12).

OSTALA MISIJONSKA PRIZADEVANJA SVETEGA OČETA

POSVETITEV DVANAJSTIH MISIJONSKIH ŠKOFOV

Sv. oče Pij XII. je 29. oktobra 1939 posvetil v cerkvi sv. Petra dvanajst misijonskih škofov. Dvignil je roko in v kretnji, polni lepote in visokega pomena znova povezal kakor v skrivnostni člen dvoje začetkov zlate hierarhične verige: preteklost in sedanost, z očmi obrnjenimi v bodočnost. Kako veličasten prizor! Medtem ko je bil svet vznemirljen po tolikih sporih, se je dvanajst duhovnikov, dvanajstih različnih narodnosti strnilo okrog Kristusovega namestnika, da sprejmejo škofovsko oblast in misijonsko poslanstvo. V misel se vrača slava prvih kristjanov: *Credentium erat cor unum et anima una* (Act. št. 32). Papež je položil na rame novih škofov knjigo evangelijev in potem, ko jo je izročil vsakemu v roko, dejal: *Accipe evangelium et vade, praedica populo tibi commissio...* In dvanajst novih škofov je odpotovalo iz Rima, kakor so nekega dne apostoli odpotovali iz dvorane zadnje večerje po Binkošti; šli so daleč med ljudstva antične kulture, med primitivne narode, da so jim povedali: *Appropinquavit in vos regnum Dei* (Marko 1, 15). In niso trepetali, četudi so videli, da se jim v daljavi blesti mučeniški sij.

PREVODI LITURGIČNIH KNJIG

Znano je, da obstaja ena izmed težav za širjenje evangelija v raznolikosti jezikov. Rimski obrednik je bil za domačine skrivnostna in zaprta knjiga, katere pomena niso uspeli doumeti. Na Kitajskem so obtoževali kristjane, da nimajo dovolj spoštovanja do mrtvih. Sv. oče Pij XII. je odredil l. 1942 prevod večjega števila delov obrednika, kamor je pa je, sklicevaje se na dovoljenje, ki ga je dal Pavel V. v l. 1615, pooblastil kitajske duhovnike, da smejo darovati sv. mašo v kitajskem knjižnem jeziku, razen stalnega dela. Seveda je ostala obveznost učiti se latinščine.

VZPOSTAVITEV CERKVENE HIERARHIJE

Njegova Svetost papež Pij XII. je z bulo *Quotidie Nos* z dne 11. aprila 1946 vzpostavil škofovsko hierarhijo na Kitajskem in dal pravni in prehodni obliki misijona polno priznanje in izpopolnitev v skupnih hierarhičnih oblikah Cerkve.

Je to veličastni dogodek, ki ima visok zgodovinski in verski pomen ne samo za Kitajsko, marveč za vse misijone. Dejansko je bila nato vzpostavitev hierarhije izvedena v številnih delih Azije, Afrike in Severne Evrope.

RAZSTAVA MISLJONSKE UMETNOSTI

Sv. oče Pij XII. ni bil samo navduševalec za to visoko uveljavljanje katoliškega duha Cerkve, marveč je bil tudi plemenit mecen. On sam je blagovolil opozoriti na razstavo v veiki okrožnici *Evangelii Praecones*. "Vodeni po težnji, da javnost čim bolj spozna velike misijonske zasluge, predvsem tiste, ki se tičejo zlasti področja kulture, smo hoteli, da bo prirejena v svetem letu javna razstava, nedaleč od Vatikana, z bogato dokumentacijo, ki naj bi jasno prikazala krščansko obnovo umetnosti domačinov, ki so jo izvedli misijonarji, tako pri narodih antične kulture, kot pri najbolj primitivnih narodih. Razstava je podala uspešen doprinos glasnikov evangelija k napredku umetnosti in univerzitetnih proučevanj na tem področju: pokazala je tudi, da Cerkev ne ovira, marveč spoštuje in kar najbolj izpopolnjuje genij vsakega naroda."

OKROŽNICA

12. junija 1951. leta je sv. oče Pij XII. objavil okrožnico *Evangelii Praecones*. Je to znamenita, jasna in popolna listina, ki povzema in z novo močjo proglašaja misijonski nauk okrožnice *Maximum illud* (1919), ki jo je izdal Benedikt XV., in okrožnice *Rerum Ecclesiae* (1926), ki jo je izdal Pij XI.

Ta okrožnica prikazuje božje delo misijonov, ki so končno izšli ali morajo iziti iz utrjenega področja inozemskih misijonov, da delujejo na bolj svobodnem področju in ustanavljajo Cerkev z domačo hierarhijo. Ta čudovita listina krona doseženi napredek v teh zadnjih časih in daje pravično pohvalo našim vrlim evangeljskim poslancem.

Navzlic velikim zunanjim težavam je sedaj pot jasno začrtana z odločno roko učitelja resnice. Na nas pa je, da navdušeno stopamo po tej poti.

Na čelu miroljubne vojske Kristusove vihra sveta zastava in ne nosi več barv tujih narodov. Ta zastava je križ, ki ga je videl Konstantin: še vedno veljajo preroške besede: *In hoc signo vinces*.

BESEDE TOLAŽBE TRPINČENI CERKVI NA KITAJSKEM

Papež skrbi za vse Cerkve (2, Kor 11, 28), toda če kakšna posamična Cerkev doživlja boleče dogodke, njegovo srce vztrepetaja s posebno nežnostjo, kakor srce matere pred otroci, ki jih je zadela kakšna nesreča.

Sedaj pišejo zelo temno stran v Cerкви molka in v tisočletni zgodovini Kitajske. Toda na strani preganjancev naletiš na bleščečo stran zvestobe katoliški Cerкви. Kot v letu 1900 tako dandanašnji na Kitajskem in drugod kri mučenikov blesti v božji luči. Če je telo negibno, duh je svež.

Sveti oče Pij XII. izražaja v dveh apostolskih pismih z dne 18. januarja 1952 in z dne 7. oktobra 1954, ki ju posvečaja boreči in trpečiji Cerкви na Kitajskem, predvsem svoje spoštovanje in svojo ljubezen, "do vsega naroda na Kitajskem, ki se je že v davnini odlikoval med drugimi azijskimi narodi po svojih podvigih, po literaturi in po sijaju svoje omike".

Papež potrjuje, kot je to storil tudi papež Pij XI. s pismom *Ab ipsis pontificatus* leta 1926, najčistejši in mednarodni značaj katoliške vere. "V resnici — tako piše — se ona ne upira naravnemu značaju kakega naroda, njegovim posebnim običajem in njegovi omiki, marveč ga blagohotno sprejema in se z njim rada ozaljša kakor z novim okraskom."

Spodbuja duhovščino in vernike k trdnosti; navaja besede, ki jih je sv. Pavel naslovil Rimljanom: "Vaša vera bo slavljena po vsem svetu" (Rim 1, 8). Dejansko ves svet pozna in obžaluje barbarstvo tega preganjanja.

Sv. oče z veseljem poudarja, kako je Cerkev sedaj zakoreninjena na Kitajskem z domačim episkopatom in z vzpostavitvijo hierarhije.

Papež zaključuje to čudovito apostolsko pismo z videnjem, da bo vihar prešel: "Vse človeške stvari, žalostne in vesele, slabotne in najmogočnejše, bodo morale prej ali slej izginiti; toda družba, ki jo je ustanovil Gospod Kristus, pod vodstvom Večnega Boga, bo še dalje preko težav in nasprotij, zavisti in zmagoslavja, borb in zmag, vršila svoje poslanstvo miru in odrešenja vse do konca stoletij, lahko jo bodo napadali, toda nikoli je ne bodo mogli premagati" (A.A.S. 1952, str. 163 in sl.).

DRUGE MISIJSKE DEJAVNOSTI

Sveti oče se ni obotavljal biti prošnjik v korist misijonov. Večkrat je naslavljaval radijske poslanice na vernike in jih vzpodbujal k misijski dobroti. Ta dobrotlost se je pokazala v izmeri, ki je daleč prekoračila najlepše prispevke prejšnjih papeževanj.

Nadaljni spomenik misijski prizadevnosti sv. očeta je ustanovitev zavoda sv. Petra v Rimu, ki sprejema elito mladih duhovnikov iz misijonov za globlje intelektualno in rimsko oblikovanje. Ta zavod dopolnjuje zavod papeža Urbana, ki ga je leta 1627 ustanovil papež Urban VIII. V tem zavodu se pripravljajo bogoslovci na duhovniški poklic; v zavodu sv. Petra pa se mladi duhovniki iz misijonov izpopolnjujejo v krepostih in v svetih vedah.

AVDIJENCE PRI SVETEM OČETU

Skazi petnajst let sem imel čast prihajati k sv. očetu v avdijence, v katerih sem mu poročal o delih sv. kongregacije za širjenje vere. V resnici sem čutil, da stojim pred obličjem angelskega pastirja, ki je sledil *corde magno et animo volenti* (2 Mak 1, 3) delavnosti Propagande in naših čudovitih evangeljskih glasnikov. Vsakokrat sem ostal presenečen zaradi njegove apostolske topline, zaradi prosvetljenosti duha, polnosti gledanja na misijske probleme in nad točnostjo odločitev. Navadno je po primernem prikazu odobril predlagane ukrepe Propagande, včasih pa jih je spreminjal, da je zagotovil večje dobro misijonom. Njegovo delo se ni omejevalo na vprašanja redne uprave, marveč ga je navdušeno posvečal tudi novim in nujnim potrebam, da odpre Kristusov hlev blodnim ovčam. Nekoč mi je dejal ob nekem težkem vprašanju: "Preučite ga pozorno in s pogumom..."

Pedagog sv. Klementa Aleksandrijskega (roj. med l. 145 in 150, umrl okrog l. 215) nam poroča o himni na Kristusa, ki se zdi, da so jo peli učenci Didaska-leiona:

...Podpora v nesrečah	nebeška krila...
in večni mir veselja...	Ribič smrtnikov,
Pastir, orač,	ki se rešijo
krnilo, zavora,	iz brezna zla...

Ti lepi izrazi popolnoma odgovarjajo Kristusovemu namestniku in misijonskemu papežu: on je podpora in veselje misijonarjev; je pastir, ki ponavlja žalostne Kristusove besede: *Alias oves habeo, quae non sunt ex hoc ovili; et illas oportet me adducere, et vocem meam audient et fiet unus ovile et unus Pastor* (Jan 16-16). Orač, ki obdeluje misijonsko polje; je krmilo, ki izvršuje Kristusova povelja; Duc in altum (Luka 5-4), ki vodi Petrovo ladjo iz sipin na odprto morje. Zavora, umirjevalna oblast. Nebeška krila, ki nam dajo misliti na krila, ki dandanašnji prenašajo misijonarje z ene celine na drugo. Ribič smrtnikov, Kristusov namestnik je v resnici največji ribič ljudi.

Misijonarju, ki je bil po enoletnem zaporu izgnan s Kitajske, je bila odebrena posebna avdijenca pri sv. očetu Piju XII. Klečal je z drugimi misijonarji... "Sv. oče — je rekel — mi dovolite, da Vas poljubim v imenu svojih sobratov in svojih kristjanov?"

— Da — je odgovoril papež in se sklonil in objel misijonarja.

V tem lepem dogodku je izražena vsa vdanost, hvaležnost in sinovska ljubezen misijonarjev do papeža in vsa ljubezen papeža do misijonarjev in spreobrnjenecv.

(Prevedel "Romanus".)

LUČ V TEMI

Pogled na središče krščanstva, baziliko sv. Petra v Rimu, v nočni razsvetljavi.

3-480. ROMA - Basilica di S. Pietro

RIM, ATENE, NAIROBI IN NAZAJ

Piše Maksimilijan Jezernik, Rim. — Nadaljevanje.

XII. PRI AFRISKEM ŠKOFU

Ko je avto zavil na dvorišče in se ustavil pred majhno hišico, ki je namenjena gostom, je bil ravno čas za večerjo. Počasi so se premikale iz raznih stanovanj lučke, čisto preproste petrolejke, in se stekale pri obednici.

Poleg generalnega vikarja, odraslega in resnega monsignorja, so prisledli generalni ekonom, ki je s svojo postavo delal čast svojemu stanu, zastopnik šol, škofov tajnik, še nek duhovnik in prijatelj, s katerim smo se spoznali že v Entebi. Zelo vesela družba. Ob vonju banan se človek še bolj razživi in razgovor postane silno živahen.

Po večerji posedemo za trenutek v župnijskem uradu; a le za kratek čas, ker je že pozno in naslednjega dne bo veliko dela. Poleg vsega bomo praznovali god generalnega vikarja, kateremu z bralcem že naprej voščiva veselo praznovanje in lahko noč.

MED NASADI KAVE

Zgodaj zjutraj. S petrolejko si režem pot med skrivnostnim zidovjem ter skušam zaman ugotoviti njegovo tajnost. Cerkev je še zaprta. Kazno je, da se tudi tukaj držijo angleškega urnika. Ob petju čudnih živali se sprehajam ob cerkvenem zidu in čakam na odrešenje.

IZ preišljevanja me zdramijo udarci na boben, do katerega mežnar ne pozna nobenega usmiljenja. Smo v kraljevstvu bobnov in ni sledu o melodiji slovenskih zvonov. Da bo pri moji maši le prav malo ljudi, je razumljivo, ker bodo pri godovnikovi. Tokrat je stolnica natrpana. Pri obhajilni mizi se vrstijo razne organizacije, vsaka v svoji uniformi, v sredi cerkve pevski zbor, ki bi se rad očitvidno izkazal, in zadaj preprosto ljudstvo. In še nekaj posebnega je danes: poroke. Škoda, da bo brez znanih posebnosti. Oba sta silno revna; nadalje je ženin bil še do nedavnega mohamedanec ter se je spreobrnil poleg drugih razlogov tudi zaradi želje, da bi se mogel poročiti s katoliško vdovo. Obred je čisto preprost. Novoporočenca sta ves čas pred oltarjem; v predpisanem trenutku pristopita priči, se takoj oddaljita in na koncu maše se ločita še nevesta in ženin ter se vrneta vsak po svoji strani k ostalim vernikom. Noben se ni več zanimal zanju; tudi jaz ne; ker imam čisto druge načrte. Masaka nam ne bo ušla, zato kar brez obo-

Marijina kapelica v masaškem bogoslovju.

tavljanja na deželo. Najprej v malo in veliko semenišče; nato k Villa Maria, kjer je bil prvotni škofijski sedež, potem k evropskim sestram, h generalni hiši afriške ženske kongregacije in za zaključek ogled novozgrajene srednje šole.

Na dvorišču že čaka avto in dve irski sestri-zdravnici nam voščita srečno pot. Cesta se vije med hribčki, tu in tam se prikaže majhna afriška hišica; vsepovsod se vrstijo bananina polja in kavini nasadi. Iz radovednosti prosim, naj ustavi za hip, skočim k bližnjemu drevesu in utrgam vejico zelene kave. Nič posebnega: jo bom ponesel za spomin sestram na Propagandi.

Bukalasa, tako se imenuje malo semenišče, je na hribčku. V začetku je bilo tudi po razsežnosti malo. Sčasoma so dogradili del za delom, dokler se ni nagrmadil cel kup stavb, ki je od daleč podoben pravi trdnjavi. Pri vhodu je majhna šestoglata kapelica z Marijinim kipom, okrog katerega se zbirajo mladi študentje vsak večer in iščejo Njenega varstva. Na obeh straneh se raztezata dve dolgi poslopji; na levi je zasilna spalnica, na desni stanovanje za profesorje. V sredini dvorišča zvonik prvotne cerkve, kateri prizanaša smrtni udarec le zgodovinsko dejstvo, da je prva cerkev v Ugandi, ki so jo zgradili z afriško opeko. Onstran kapele gradijo novo bogoslovje. Srečen narod, ki ima danes toliko duhovniških poklicev, da mu ne zadoščajo stara poslopja, temveč mora graditi večja.

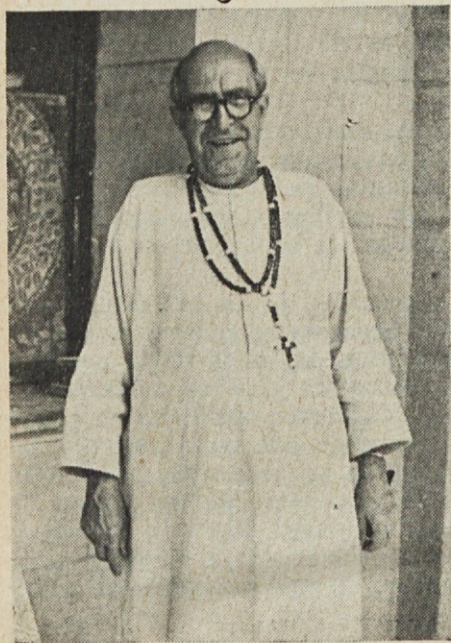
Bogoslovci so na sprehodu in jih ne moremo pozdraviti. Profesorji

pa tičijo v sobicah in glodajo stare knjige. Ura se bliža deseti in bo ravno primeren čas, da jih malo zmotimo. Angleški beli oče je ravnatelj, duša skupnega življenja pa je holandski zgovorni pater Dodan. Je že nad trideset let na istem mestu in mogel bi reči, da je vsak meter zemlje osvežen s potom njegovega čela, da je vse to, kar vidimo, sad njegovih rok. Res, z neko samozavestjo razlaga in podčrtava pomembnost vsakega koticika.

Danes je izredno dobre volje in povabi goste v svojo sobo. Pokaže in razloži vsako malenkost. Sliko očeta in matere, rojstni kraj, svojo novomašniško sliko. Da, dolga leta in neprestano trdo delo so vrezala v obraz cel kup globokih zarez. Koliko sprememb je videlo njegovo oko! Vse se je že spremenilo od njegovega prihoda; vse ga je zapustilo, samo Bog in pipa sta mu ostala zvesta. Še pipa se mu od časa do časa izneveri. V kotu mi pokaže mizico in za njo polico, dobesedno natrpano z vsemi mogočimi pipami. Kar nasmehne se mi, češ "sem pač Holandec!".

"Nič hudega", sem preskočil zadrego. "Naprostu, me veseli. Prosil bi samo, da postavite mizico pred vrata in jo bom slikal skupno z gospodarjem."

"Če ne bo hujše pokore v vicah kot je ta, bo pa že šlo nekako", je modroval častitljivi misijonar. Pred odhodom se mu je čelo zmračilo. Nekaj ga muči. Na vsak način hoče najti nek "spominek" za rimskega romarja. V koticiku zagleda stojalce za knjige, ki je iz dragocenega lesa ter so mu ga poklonili pred leti hvaležni študentje iz Belgijskega Konga.

Ta slika tu levo kaže holandskega misijonarja patra Dodana, ki je že nad 30 let na istem misijonu v Masaki.

Slika desno kaže skupino Belih očetov v masaškem bogoslovju: štirje zamorci, dva belca...

Ponudbe nisem zavrnil. Stojalo mi je drag spomin na lepo afriško potovanje in ga hranim v delovni sobi. Ko se utrujeno oko loči za hip od popisane papirja, se vsakikrat sreča z misijonarjevim spominkom.

Na nasprotnem hriščku se širokoperi obsežno novo bogoslovje. Zgradili so ga pozneje in zato odgovarja novim zahtevam. Bolj kot poslopje, ki je vedno približno isto, sem vesel svidenja z afriškimi bogoslovci. Vsi mladi, zdravi fantje, ki jim Bog zakriva bodočnost. Veseli in živahni ljudje so. Študirajo, obenem pa se ne ustrašijo nobenega domačega opravila ali obrti, ter najdejo še dovolj časa za igro. Za poslopjem so odvozili kar cel kos hrišba in zravnali teren za nogometno igrišče. Klopri so vsekane v zemljo, da se človek nehote spomni na grški teater.

Villa Maria ni navaden misijon. Je veliko večji kot so drugi, a njegova veličina se ne skriva v razsežnosti. Tukaj je bil nekoč sedež škofije, od tu se je širilo krščanstvo po Ugandi, tukaj je deloval prvi škof, tukaj je pokopan svetniški francoski nadpastir, ki je ustanovil domače sestre. Torej ni navaden misijon, temveč zibelka katoličanstva v Ugandi, romarska točka, kamor se zatekajo številni verniki na grob svojega očeta in ustanovitelja.

Stara zgradba je brez vsakega današnjega okrasa. Bistveno se ne razlikuje od velike dvorane in je pokrita z neko snovjo, ki je podobna naši šiami. Vse kaže, da se zgradba kar najbolj približuje afriški duši. Morda je ravno to, kar ohranja njen prvotni značaj in silno privlačnost.

Pckleknili smo k grobu. Bogdaj, da bi postala Villa Maria zibelka in romarska točka vseh ugandskih ljudi.

V SENCI BANAN

Afriški verniki na grobu francoskega svetniškega škofa. Prizor, ki bi bil nekaj nenavadnega v sodobnem razburkanem mednarodnem življenju, je v katoliški Cerkvi nekaj samo po sebi umevnega. Predstavlja na živ način naravo misijonskega dela. Čim bolj uspeva misijon, tem popolnejši je in tem hitreje umira; čim bolj uspeva, tem preje bo odmrli in postal neodvisna celica v telesu katoliške Cerkve. Smrt je njegov cilj; smrt, ki ni samomor, ampak materina žrtev, ki pri porodu novorojenčka daruje svoje življenje.

Afrikanski duhovniki na grobu svetniškega francoskega škofa, ni torej protislovje, kot bi tolmačil komunistično navdihnjeni popotnik, ampak dosleden zaključek krščanske hvaležnosti.

Med podobnimi pogovori smo se znašli kar naenkrat na drugi strani hriba; za nasadi kave smo hodili skozi velika polja banan. Mimogrede obiščemo dve šoli, žensko bolnišnico in hišo evropskih sester. Velik bel pes nas sprejme pri vratih. Kako se je spremenilo. Bivšo obsežno hišo so prevzele afriške sestre; sedanji dom s samo štirimi okni je zadnji ostanek, ki spominja na bogato preteklost.

Generalna hiša afriških sester, ki jih je ustanovil nam že poznani škof, je poleg semenišč najvažnejša točka na dnevnem redu. Poslopje ni majhno, nasprotno, razteza se daleč naokrog in zaradi stalnega naraščanja poklicev raste iz dneva v dan. Kongregacija je še prav mlada in šteje nad 450 sester, ki žive v 42 hišah v treh ugandskih škofijah. Današnjega misijonskega dela si ni mogoče misliti brez sester; ne bodoče afriške Cerkve brez domačih sester.

Čim močnejše so po številu in duhu, tem lažje in hitrejšje bo Cerkev dorasla in prežela narodno življenje z evangelijem.

Vljudna častita mati nas spremlja od sobe do sobe. Najprej k novinkam, ki so se šele podale na začetek redovniške poti, potem k sestram, ki že več let korakajo po njej, nazadnje k odraslim, starim sestram, katere so sad kongregacije. Te se bližajo k večnemu počitku, k ustanovitelju, ki počiva z drugimi sestrami na bližnjem pokopališču.

Bogoslovje, domača ženska kongregacija, sta dva temelja, na katerih sloni katoliška duhovna zgradba. Od temeljev zavisi, če bo stavba čvrsta, ali pa se bo zgrudila ob divjem saharskem viharju.

Mračni se. Nazaj grede se oglasimo samo v srednji sobi, ki jo vodita dve ameriški laiški misijonarki (AFI). Zapustili sta ameriško udobno žitje in si izvolili Afriko. "Zbogom newyorški nebotičniki", bi se nasmešnila Irka, "na svidenje Cleveland" bi pristavila Čehinja. Spoprijazniti sta se z malo hišico, kjer ni ne kurjave ne električnih gumbov z vsakdanjimi udobnostmi. In kljub temu ne zamenjata nekaj funtov

Irske bolničarke, ki bodo začele novo bolnišnico v Masaki.

vredne koč za kup dolarjev. Našli sta notranji mir in srečo... Okrog nas so se zbrale dekleta in zapela nekaj pesmi na čast godovniku in gostu. Tri dni bodo molile po naših namenih: danes za monsignorja, jutri za "rdečega papeža", pojutrišnjem za mene. Nedelžne molitve se bodo dvigale k nebeškemu tronu. Gospod, usliši njihovo molitev!

Ko prispemo na dvorišče, je že noč. Ekonom je malo nervozen, ker je pripravil nekaj presenečenj za generalnega vikarja in je prav malo manjkalo, da bi zaradi najine zakasnitve vse skupaj šlo po vodi. K sreči nismo prepozni.

Jutranje maše so si zaželele afriške sestre, ki so nekaj korakov od stolnice ter pomagajo pri škofijski pisarni. Kdo bi mogel odreči. Presrečen se prerijem do hišice in mašujem po njihovem namenu. Izredni kaplan jim ugaja; povabijo ga, naj postane njihov hišni duhovnik. Sprejem pod pogojem, da bom prost, če bi me g. škof slučajno potreboval na kakšnem drugem kraju. Pogodba je jasna in vsi smo zadovoljni; jaz, ker sodelujem pri misijonskem delu, sestre, ker jim ne bo treba za nekaj dni v stolnico k maši.

Po zajtrku smo spet na poti. Generalni vikar in škofov tajnik sta namenjena v samostan domačih bratov, kjer se mudi v teh dneh škof. Izrabim priliko in prisedem. Na bližnjem hribu gradijo novo šolo. V sosedni vasi je rojstni dom generalnega vikarja in ne bi bilo olikano, če ne bi mimogrede pozdravili stare monsignorjeve mame. Sredi bananskih nasadov se skriva hišica, ki ne dosega niti višine dreves. Stara gospa sedi v veži in z materinim ponosom sprejme svojega sina,

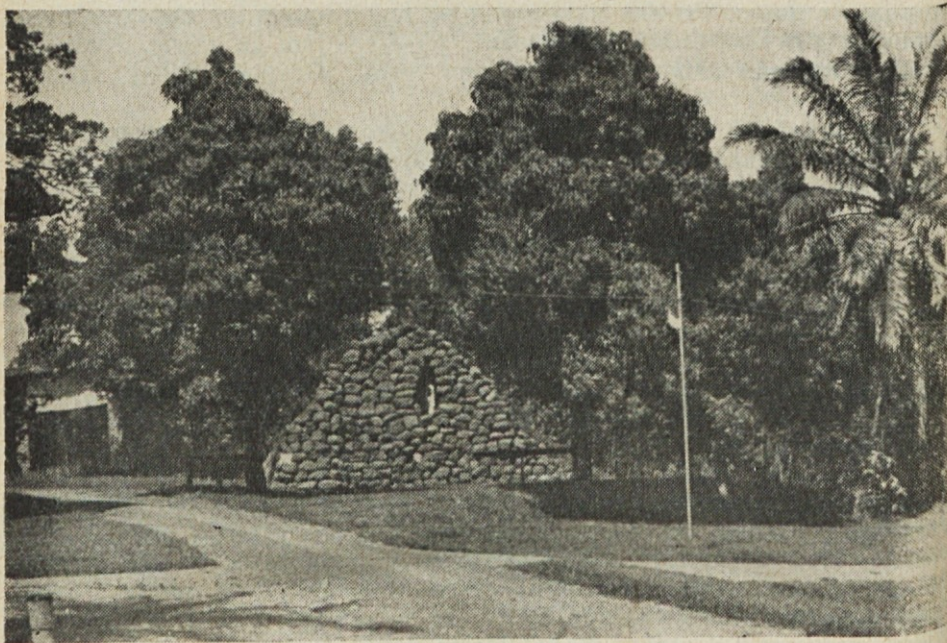
cerkvenega dostojanstvenika. Priteže sestra s tremi otroci. Za vsakega imam svetinjico; škoda, da ne znam jezika in se moram zadovoljiti le z nekaj besedami, ki sem se jih naučil v dveh dneh. Njena misel je neprestano pri umrlem možu, ki je pokopan v bližnjem nasadu banan. Velika cementna plošča s križem po dolgem, čuva na samotnem kraju zemeljske ostanke monsignorjevega očeta. Cement dokazuje, da je premožna družina, mali križ opominja, da ni poganski grob.

Tik ob poti stoji dom afriške veleposestnice, kateri pripada skoro vsa zemlja, kakor daleč jo doseže moj pogled. Vsi indijski trgovci in tudi angleški uradniki se morajo zahvaliti njeni prijaznosti, če so dobili zastonj košček zemlje ali pa odplačujejo malo najemnino. Gospa je sestra škofijskega ekonoma, zato ne smemo naprej, ne da bi jo pozdravili.

V hiši afriških bogatašev. Marsikdo bo radoveden, kaj neki se skriva v tej palači. Na žalost ne morem ustreči, ker sem videl samo sprejemnico. Soba je zelo okusno urejena in obložena z zbirkami slik, ki spominjajo v veliki meri na potovanje v Rim.

Generalna hiša afriških bratov bo danes razen številnih šol, najvažnejša zanimivost, kjer se bo napasila naša radovednost. Vse je že praznično razpoloženo in diši po nekem neredu. Zakaj? Ravnokar so končali duhovne vaje in sinoči so izvolili pod vodstvom nadpastirja

Lurška Mati božja v senci afriških dreves.

Prvi sedež katoliškega škofa v Ugandi.

novega predstojnika. Nič čuda, če lepo diši po veselem razpoloženju.

Prva oseba, ki nam pride naproti, je škof Kiwanuka, eden prvih dveh afriških škofov, ki jih je posvetil v cerkvi sv. Petra misijonski papež Pij XI. Z njegovim škofovskim posvečenjem je bil prebit led in za njim si sledijo afriški domačini drug za drugim ter sprejemajo vodstvo iz rok evropskih škofov, da bodo od sedaj naprej sami odgovarjali za njeno usodo. Zdi se mi, da si je prevzvišeni svest te visoke odgovornosti. Kot bi hotel reči: "Moja zasluga je. Če bi jo jaz zavozil, bi bil zapravil škofovsko mitro še drugim."

Pristopijo bratje. Mladi predstojnik, ki so mu naložili težko breme, asistentje in francoski očetje. Med njimi se ponaša stari Alzačan, ki je že 55 let v Ugandi, da je on krstil škofa in je torej predvsem njegova zasluga, če je dobila Uganda skupno z Madagaskarjem prvega afriškega škofa.

Generalna hiša ni velika, a njena vloga je izredna, ker vzgaja lepo število učiteljev in profesorjev, zagotavlja katoliškim šolam učne moči in dosledno pripravlja narodu intelektualno rast. Šole se množijo in rodijo lepe sadove. Iz dneva v dan raste potreba po univerzi, kjer bi ukaželjna mladina dovršila svoje študije. Kakšen blagoslov, če bi imeli

katoliško vseučilišče. V nekaj letih bi duhovno obvladali celo deželo, in katoliški vpliv bi dosegel tudi najbolj oddaljene in skrite koticke.

Škoda, vse to so samo lepe sanje, ki se zblinijo ob prvem stiku s stvarnostjo. Edino sredstvo, kako rešiti to vprašanje ali vsaj nakazati rešitev, je v tem, da pošljejo čim več duhovnikov, bratov in sester na tuje univerze in se tako pripravijo na odločilno bitko. Vpliv univerzitetnega študija je nepopisen. Gorje, če se domača mladina nasrka v tujini sovražnih idej. V nekaj letih bi utegnili uničiti dober vpliv deset in desetletnega dela misijonarjev.

V spremstvu prevzvišenega nadaljujemo obiske šol. Prva bo rednja šola; vodi jo mlad duhovnik, ki se je pred nekaj meseci vrnil z oxfordske univerze. Lepo spričevalo, ki ga povzdiguje nad protestantske tekmece. Nekaj kilometrov naprej je nova župnija. Zgrajena je še le cerkev in zasilno stanovanje za župnika je silno revno. Zunanji sijaj nas torej ne bo prevzel; saj ga končno niti ne pričakujemo. Pač pa se prevzvišeni ponaša z drugo dragocenostjo: revna cerkev je nabito polna; otroci in odrasli molijo rožni venec. Odkar se je oglasil v župniji pater Peyton, ga molijo vsak dan. V njem zrejo zagotovilo družinske sreče, blagoslov naroda in obstoj svetovnega miru. Ob pogledu na množico ugandskih katoličanov, se Evropejcu zresni obraz. Doma imamo v izobilju umetniških cerkva, a nam manjka globoke vere.

Z nekaj minutno zamudo prispemo na hrib Kabuwoko, kjer gospodari škofov sošolec in vodi največjo župnijo v škofiji. Kakšnih 200 metrov daleč je protestantski misijon, ki je nameraval uničiti podjetnost katoliškega misijonarja. Ni mu uspelo. Katoliški zvon je zapel s tako silo, da je ubogi protestantski zvonček kar utonil v valovih opoldanskega zvonjenja. Velik Marijin kip na sredi igrišča zbira okrog sebe mladino, ki se ne zmeni za anglikansko vabilo, ampak išče zavetišče v okrog cerkve stoječih katoliških šolah.

Po obedu obsedim v sobi. Življenje na župniji in bližina protestantske postojanke nudita duhovniku vsak dan cel kup novih problemov. Tu in tam zapazi, da bi radi odtrgali kakšno ovco ali spet zadeli v živo družinsko skupno življenje ter mu vcepili razkrojevalne bacile. Zjutraj zagleda, da so se ovce obdrgnile ob rdečih drogovih in jih je treba nemudoma umiti; približuje se nevarnost filma in nima primerne zdravila. Žal mu je, da se niso odgovorni krogi pravočasno zbudili in se zavedli silne nevarnosti modernih propagandističnih sredstev, in boji se, da se bodo maloštevilni nekatoličani polastili radia, filma in televizije.

Kdo ne bi pazljivo sledil pogovoru? Vsebina raznih pripomb mi roji po glavi še pri obisku šole. Razred za razredom. Prvi razred šole bi rad poslal v Rim najboljšo študentko. Pridno zbirajo vsakdanje prispevke ter potrkajo na srce vsakega obiskovalca. Dva šilinga sta povečala zaklad.

Srednješolci — pri medsebojnem striženju las.

POD LIPO NA VASI

Ta slovenski naslov morda še najbolje izrazi vsebino naslednjih dveh dni. Ne pomeni, da sem sedel pod lipo in se začel pogovarjati s preprostimi ljudstvom. Vsekakor nakaže, da se je delovanje omejilo na domače pogovore, ki so tu in tam čisto osebnega značaja. Tako da bi skoro pozabil, da sem v Afriki, in zdi se mi, da sem nekje v Sloveniji med svojimi prijatelji.

Na poti nazaj v Masako me je dohitel bivši študent z rimske univerze in zvečer se je pridružil še drugi. Od daleč sta prišla. Zapustila sta za nekaj ur svojo čredo, prevozila z motorjem precej milj, samo da bi se srečala z bivšim sošolcem, predstojnikom Propagande. Sam Bog ve, kaj vse smo si pripovedovali v nekaj urah po večerji. Polnoč nas ni ne preplašila, ne prekinila. Ko sta zapustila sobo, nas je pozdravilo z bližnje kmetije petelinovo petje. Po maši smo poprijeli za nit in jo razpredali prav do desetih. Prelitali smo vsa rimska leta, obletali vse koticke večnega mesta in Propagande, se ustavili pri vseh znanih osebah, se dotaknili vseh perečih vprašanj, ki mučijo današnje misijonško delovanje v Ugandi.

Ločitev je težka in grenka. Večkrat si sežemo v roke, kot bi čutili, da je to morda zadnje srečanje na tej zemlji. V očeh starejšega zapazim solzo.

“Zbogom, Hadrijan in Jože!”

Pater ekonom je ravnokar vstopil v avto; namenjen je na hrib, kjer gradijo bolnišnico. Povabilo sem radevolje sprejel in prisedel. Bolnica še ni končana, a ne manjka dosti. Dve irski bolničarki že nestrpno čakata, kdaj bosta prevzeli vodstvo.

Nekaj metrov stran nabijajo kamenje trije Sudanci. Pridejo na delo in se v zimskem času vrnejo v Južni Sudan. Kar petnajst lukenj so zvrtili, deset centimetrov globokih, z odprtino navzgor. Opozorim ekonomu, da ne bo bogve kaj kruha iz te moke, bodisi zaradi plitkosti luknje, bodisi zaradi smeri.

“Jaz se ne razumem” dostavi, “ampak samo izvršujem njihove želje. Tukaj sem prinesel nekaj smodnika.”

Ni prepričan o veljavi mojih opazk, vendar vljudno razloži delavcem moje težave. Ti se samo posmehnejo, kot bi hoteli reči: “Le čevlje sodi naj kopitar”.

Rimski dohtar se ne vda za pet krajcarjev. Razložim, da se sicer v šolah nisem učil, kako se razstreljuje kamenje, a vojskini čas me je v marsičem izučil, zato imam tudi pri razstreljevanju kamenja nekaj izkušnje. Če mi res nočejo verjeti, naj mi napravijo vsaj uslugo in zvrtajo eno luknjo po mojih navodilih.

Drži. Sedejo in začno pridno nabijati. V pol ure je končana nad pol metra dolga vodoravna, v živo skalo vsekana luknja. Nisem razumel njihovega govorenja, a ne bo težko uganiti, da so se že radovali nad mojim neuspehom. Bomo videli. Napolnimo luknje. Vsak po svoje. Sudanci položijo najprej dinamit in nanj nekaj zemlje ter končajo z vsemi petnajstimi luknjami približno istočasno z menoj. Rimski poizkus je čisto nekaj drugega. Najprej košček papirja, potem dinamit, spet papir, še nekaj zemlje in nato s kamenjem zabijem luknjo prav do vrha. Prišel je odločilen trenutek. Vsak zažge svoje in se skrije za oddaljeno drevo. Molk kot v grobu. Počita prvi in drugi izstrelek. Kot bi zajuckal na vasi. In tako vsi ostali. Samo rimski kamen se ne zgane. Vse tiho. Vsi se spogledujejo in morda že uživajo na tihem, da so zmagali. Še nekaj trenutkov in vreže kot da bi strela udarila v bližnjo bolnišnico. Cela skala se je razbila in kamenje je razneslo na vse strani; še mi smo se morali paziti, da nismo bili deležni kakšnega nezaželjenega darila.

Rimski profesorji so praktični ljudje. Ubogi Sudanci niso vedeli, da imamo opravke še z veliko tršim kamenjem!

Popoldne ob pol petih je v Masaki otvoritev podružne banke in imam čast, da spremljam prevzvišenega in ekonomu. Ne bom začel s podrobnim popisovanjem. Vendar vsega ne morem zamolčati. Okrog predsedniške mize sedijo glavne osebnosti: v sredini afriški krajevni finančni minister, na desnici škof, domači glavar in potem sami Angleži. Na rezerviranih sedežih se vrstijo izključno Evropejci; starejše gospe in mladina. Indijcev je veliko in stojijo za sedeži; Afrikancev je

Otvoritev nove banke v Masaki.

le prav malo in so razen treh povabljenecv na zadnjem mestu. Realistična slika današnjega socialnega položaja, samo s to razliko, da so številčno odnošaji ravno nasprotni.

Na sprehodu po Masaki sem opazil, kako prikupno je to mesto. Nizke prijazne hiše se množijo vsak dan in kljub vsemu ohranijo značaj mirnega mesteca. Stolnica in škofovski dvorec sta malo izven naselja. Številna poslopja se skrivajo med drevesi. Samo stolnica se oprostí drevesnih objemov, ter vtisne okolici svoj veličastni pogled. Vse ostalo poslopje, skupno s škofovsko palačo počiva pod zaščito drevesnih orjakov. Kako so lažni romantični popisi o afriških divjaških vaseh!

Zadnja večerja. Pogovor je izredno dolg. Potegnemo v obednici, potem se odpravljamo k večerni molitvi v stolnico in se ne moremo ločiti. Vsak s svojo lučko v roki — prevzvišeni v prvi vrsti — Ustavimo se pri vratih in noben se ne odloči, da bi jih odprl. Govorimo o vsem. Kot bi se še ne bili nikdar videli, se vrsti vprašanje za vprašanjem, odgovor za odgovorom. Pri večerni molitvi smo izredno počasni. Klečim ob starem, dostojanstvenem misijonarju. Pred Najsvetejšim je migotala večna luč.

Zvest kaplan ne morem zatajiti sester, ki hočejo poleg tega še poravnati račune. Obilen zajtrk na pot in lepa torbica za spomin. Pripravijo še dva spominka za očeta in mater.

Za mamo in očeta, ki sta daleč.

Razlagam, da sta zelo daleč, tako daleč, da ju verjetno ne bom nikdar več videl. Uboge sestre so predobre in ne razumejo, zakaj sin

ne bi smel k materi. Njihova duša je še preveč nedolžna, da bi razumela zlobnost sveta. Uganile so, da je to nekaj hudega, pravi zločin, a se ne vdajo. Obljubijo, da bodo veliko, veliko molile, samo da bi se še enkrat srečal s svojo mamo in dragim očetom. — Bog je uslišal njihovo molitev. Nista potekli dve leti od njihove obljube in sem podelil s solzo v obeh mami in očetu svoj mašniški blagoslov.

Hvaležen nasmeh jim je razodel, da jih razujem in sem hvaležen.

Kovčki so natrpani. Vse polno daril za nimske znance in jaz seveda ne morem odkloniti.

Skočim za hip v cerkev. Kako se naj zahvalim za veliko milost? Molitev za procvit škofije, duhovniškega naraščaja, sester in bratov, je najlepši izraz moje hvaležnosti za nepopisno bogate dni, ki sem jih preživel med afriško duhovščino.

Okrog sebe vidim samo afriške obraze. Pozabil sem, da me barva izdaja in se mi zdi, da sem eden izmed njih.

Kako velika je katoliška Cerkev!

Odprl sem brevir in začel moliti.

MALABARSKA NOČ^v

Obstal je žolti mesec nad vodo,
in zemlja sanja...

Sladko cvetovi kavovcev dehte,
na svetlem produ vitki čolni žde
in morje sanja.

V tišini sveti poje gong noči...
zamolklo pesem v džungli se gubi
v zastrtih daljah.

Pokojno spiš, o krasni Malabar...
Odkar razlil nad te nebeški Mar
je čar ljubezni...

Med kočami te čuva Gospodar,
in On te ljubi, srečni Malabar!
Pagode so umrle...

Vladimir Kos, 1944

UREDNIKOVI MISIJONSKI ZAPISKI

LUČ V TEMI

“Luč v razsvetljenje poganov” (Lk. 2, 32) je najkrepkejša misijonska duhovna misel meseca februarja. Videl sem sliko, na kateri je umetnik upodobil starčka Simeona, kako visoko nad glavo dvigne Dete Jezusa, kakor bi ga hotel pokazati vsem poganom vseh časov. Simeon se mi je zazdel kot svetilnik, ki dviga Luč visoko, da sveti vsem, ki so v temi... Po 2.000 letih poganski svet še veliko bolj potrebuje novih Simeonov-svetilnikov-misijonarjev, kajti horizonti teme so se razširili in tema se je marsikje zgostila. Mogočne svetilnike z Lučjo-Kristusom smo Slovenci že postavili v temo raznih dežel poganškega sveta. Ali ni bilo to največje in najlepše, kar smo mogli storiti v zahvalo za srečo našega že več kot tisoč let osvetljenega duhovnega življenja v Luči-Kristusu? V izrednih časih naše narodne in cerkvene zgodovine, kakor jih danes doživljamo, ne smemo zapostavljati te naše naloge: zasajati v pogansko temo svetilnike-misijonarje. Molimo za nove naše Simeon-misijonarje, sodelujmo pri njih vzgoji in pripravi na misijonsko delo!

SEMIŠČE — MISIJONIŠČE

Deset let smo že v izseljenstvu (kot taboriščniki smo bili šele v begunstvu). Naš škof nam je ostvaril slovensko semenišče, slovenski lazaristi, ki nam je božja Previdnost zaupala vodstvo slovenske misijonske akcije v zamejstvu, pa ostvarjamo slovensko misijonišče. Če naj iz semenišča izidejo čim bolj številni slovenski duhovniki za delo med izseljenci, pa še bolj v gostinskih škofijah in, Bog daj, tudi doma, potem naj bi iz misijonišča izhajali misijonarji, ki naj bi odhajali v misijonske dežele in v izseljenstvu nadaljevali misijonsko akcijo zaledja. Kakor je slovensko škofovo semenišče čudoviti izraz slovenske duhovne rodovitnosti, tako bo slovensko misijonišče v izseljenstvu izraz slovenskega katolištva, to je v veseljstvo Cerkve usmerjenega

verovanja in življenja. Oboje je potrebno, drugo izpopolnjuje prvo. Oboje je vredno opore vsega izseljenstva. In če lahko rečemo, da vse izseljenstvo pomaga ljubljanskemu, bolje rečeno, našemu izseljenskemu škofu Gregoriju, vzdrževati slovensko semenišče, naj bi kmalu tudi lahko rekli, da vse slovensko misijonsko zaledje v izseljenstvu pomaga slovenskim lazaristom graditi in vzdrževati zibelko misijonskih poklicev, Baragovo misijonišče.

VZOR MISIJONKEGA SODELAVCA

O da bi imelo slovensko misijonsko zaledje več takih mož, kot je bil pokojni Anton Grdina, dosmrtni naročnik našega lista! To je bil mož, o katerem bi se res lahko ponovile Pavlove besede, da je “vsem postal vse”. Vsi vemo, kaj je bil skozi petdeset in več let izseljenec v Severni Ameriki, vsi vemo, kako so se novi naseljenci od vseh strani obračali nanj in ni bilo prošnje, ki ne bi našla v njem ugodnega odmeva. Malokdo pa ve, da je bil blagopokojni Grdina tudi organizator misijonskega zaledja v USA, in to že skoro osemdesetletnik! Pred kakimi osmimi leti se je skupaj z dr. Meršolom velikodušno odzval vabilu vodstva slovenske misijonske akcije in je potom Ameriške domovine pobudil širokopotezno nabiralno akcijo v pomoč slovenskim misijonarjem, ki je rodila nekaj 1.000 dolarjev! To je res čudovito: Mož v tej zaposlenosti, v tej starosti, v tej veličini — pa se ni obotavljal postati “berač za svete misijone” (po papeža Pija XI. besedah). To je širina osebnosti in širina katolicizma! Kak vzvišen vzor marsikaterim med nami, ki se jim zdi poniževalno ali premalo pomembno, sodelovati pri misijonstvu! Blagopokojni misijonski sodelavec, ki počivaš v Gospodu! Naj Ti bo življenje v večnosti ne le v počitek, ampak v prebogato plačilo, v smislu obljube Velikega Misijonarja, ki je zagotovil bogato poplačati kozarček vode, dan žejnemu v Njegovem imenu, in ki pač še

vse bogatejše nagradi taka herojaka dejanja, kakor je bilo Tvoje misijonsko delovanje še zadnja leta. Blagopokojni gospod Anton! Prosimo Te, delaj za misijone tudi v nebesih, zlasti za misijonske poklice med Slovenci; prosi Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev! Prosi Gospoda, naj Ti obudi posnemovalcev, ki bodo po Tvojem zgledu pomagali delavcem na misijonskem polju! Ta Tvoja prošnja bo še veliko več vredna, kot so bili Tvoji tako dobrodošli čeki, ki si jih pošiljal na vse strani, tudi v misijone! Počivaj v miru v prebogatem plačilu!

NAD VSE USPELA VELETOMBOLE

V Buenos Airesu smo na Svete Tri Kralje doživeli velik misijonski uspeh, ki smo ga toliko bolj veselili, kolikor manj smo ga pričakovali. Mislili smo, da bo akcija za Baragovo misijonišče vsaj delno vplivala na znanjšanje uspeha veletombole v pomoč slovenskim misijonarjem; bali smo se, da nam bo družabna prirediteljev "Svobodne Slovenije" na predvečer veletombole zmanjšala udeležbo; nestalno vreme je ves čas viselo kot Damoklejev meč nad vso prireditvijo... A vse to in še drugo je premagala izredna priljubljenost teh misijonskih veletombol, in zgodilo se je, da je bil prav letos uspeh rekorden, tako po številu udeležencev kot po doseženem izkupičku za vse slovenske misijonarje. O vsem tem bomo še obširno poročali v besedi in sliki v prihodnji številki, za zdaj in na tem mestu damo samo duška našemu misijonskemu veselju, želeč ga deliti z vsemi bratci, misijonskimi prijatelji po svetu, s sodelavci veletombole, zlasti pa s slovenskimi misijonarji, katerim so vse žrtve okrog prireditve bile namenjene. Hvaljen bodi Bog in zahvaljeni vsi sodelavci!

VSEZAMEJSKA MISIJONSKA LOTERIJA

Čaka pa nas že spet velika misijonska akcija, že dolgo napovedana, ki bo edinstvena v treh pogledih: Ker bo šla v po-

moč povsem novi slovenski misijonski ustanovi, Baragovemu misijonišču; ker bo združila v skupno sodelovanje misijonske prijatelje ne le ene dežele, ampak vsega zamejstva; in ker bo nudila kot dobitke izključno darila, ki so jih poslali slovenski misijonarji v ta namen, izvzemši en dobitke: krasen Baragov kipec, ki ga je izdelal in daroval za to loterijo akademski kipar France Gorše. Da se bodo rojaki v Argentini lepo odzvali vabilu in se udeležili prireditve ter kupili veliko loterijskih srečk, o tem ne dvomimo. Pač pa je vprašanje, ali bo lep odziv tudi in pred vsem iz ostalih središč slovenskega zamejstva... Od ponekod so se že oglasili (iz Rima, Gorice, Trsta...), a priznati moramo, da smo na splošno malce razočarani nad odzivom na vabila za to misijonsko loterijo kakor tudi sploh glede sodelovanja širših krogov slovenskega zamejstva pri zadevi Baragovega misijonišča. Morda se pozablja na to, da je Misijonišče namenjeno vzgoji zastopnikov celotnega slovenskega naroda na osvajalni fronti Kristusovi...

LEPO DELUJOČ ODSEK

V Slovenskem Primorju imajo Marijine družbe vse večji pomen in delokrog kot so jih imele doma v Sloveniji. Zelo močno so se zakoreninile, najbrže v dobri, ko ni bilo mogoče drugače organizirati slovenskega življa. Marijine družbe v Rojanu, v Trstu in v Gorici na Placuti in druge imajo zelo delavne misijonske odseke. O enem imamo na razpolago lepo poročilo, kako je izrabil skupaj s celotno dušnopastirsko akcijo zadnjo misijonsko nedeljo. Takole pišejo:

Ljubezem do poganskih misijonov je zelo lepa poteza na pobožnosti goriških slovenskih ljudi. To so izpričali tudi letos na misijonsko nedeljo. Predvsem so pokupili zelo veliko število letošnje "Misijonske nedelje", ki jo je kakor prejšnja leta uredil msgr. Gregorec. Moramo pa povedati, da je bila letos še lepša in bogatejša in tudi večja. Imela je posebno zanimive in številne slike iz misijonov. Ta publikacija se je na misijonsko ne-

deljo prodajala na cerkvenih vratih pri vseh slovenskih našah.

Popoldne pa so se verniki zbrali v cerkvi sv. Ignacija, kjer so opravili pridigano uro češčenja za katoliške misijone. Medtem so pridne družbenice pripravile dvorano v Domu Brezmadežne, kjer je bila tudi letos misijonska prireditev s srečolovom. Dramatski odsek Mar. družbe je naštudiral versko igró "Sv. Elizabeta", ki jo je napisal misgr. Gregorec, misijonski odsek pa je pripravil bogato loterijo. Igra in loterija, oboje skupaj pomaga vsako leto, da se zbere izredno veliko število ljudi na misijonsko prireditev. Moralen in tudi materialen uspeh je bil letos prav lep. Saj je sama Marijina družba nabrala ta dan skoro stotisoč lir za misijone, precej več kot lani.

Prireditev in loterijo je Marijina družba ponovila v nedeljo 3. nov.

Ob takih vriložnostih občutimo gorški Slovenci, kako zelo nam primanjkuje primerno velike in sodobno opremljene dvorane. Vemo, da so priprave za novo dvorano v Gorici precej daleč napredovale, vendar so še nekatere ovire predvsem birokratskega značaja, ki jih je treba še premagati. Zato prosimo tudi vse prijatelje misijonov po svetu, naj nam z molitvijo pomagajo, da bomo vse ovire premagali in prišli do nove dovolj velike dvorane.

Častitamo k tako lepemu uspehu in se zahvaljujemo za poročilo in zlasti za sodelovanje! Obljublamo naše molitve za čim prejšnjo pridobitev nove dvorane!

MISIJONSKI ODSEK V CELOVCU

Preljeli smo tole lepo misijonsko pismo, ki poroča o misijonskem delu v slovenskem dijaškem domu v Celovcu, kar je spet lepa misijonska novica:

Morda Vam je znano, da je bil lani v Mohorjevem domu ustanovljen slovenski konvikt za dijake. Noš konvikt je precej napolnjen in je v njem okoli 50 dijakov, ki hodijo v Slovensko gimnazijo, ki so jo tudi letos ustanovili. Ker smo dijaki kazali veliko zanimanje za misijone, je naš g. prefekt dr. Cigan

zbral okoli sebe vse dijake, katere je veselilo delovanje. V začetku nam je šlo sicer nekako trdo, pa smo se kmalu uredili in izvolili iz svoje srede 5 članski odbor, ki nas zastopa na sejah. Sedaj imamo redne sestanke vsak četrtek, seje pa na Gospodov dan.

Že takoj v začetku, ko smo ustanovili krožek, je bila pred nami Misijonska nedelja. Za ta veliki praznik smo člani Mis. kr. z g. prefektom pripravili zelo uspešno akademijo, ki je obsegala 15 točk. Na ta naš veliki dan pa smo tudi zbirali denar za misijone in smo nabrali 250 S. Ta denar smo že predali v škofijske urade. Nabrali smo tudi veliko količino znamk, ki jih bomo v kratkem poslali k Vam. Razen tega smo napravili tudi nekaj risb, za okras k akademiji. Zelo so poživile "dvorano" oziroma 2 sobi, ki smo jih pripravili v ta namen, ker dvorane na žalost nimamo. Taki so bili prvi uspehi našega Mis. krožka.

Sedaj skušamo z živimi govori in lepimi slikami pritegniti tudi še ostale člane Mohorjevega konvikta k sodelovanju za misijone. Vsak četrtek pripravimo učilnico: odstranimo mize in jo lepo okrasimo z novonarejenimi risbami. Vsak četrtek nas je več.

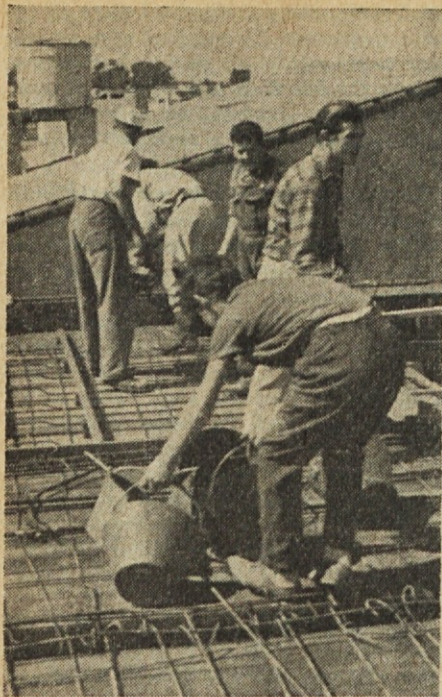
Misijonski krožek šteje sedaj 35 članov. Do sedaj je bilo naše delo posvečeno D. S. V. V ta namen smo porabili že več četrtkovih večerov in dosegli smo tudi, da so vsi dijaki našega konvikta prostovoljno pristopili k tej lepi organizaciji. Do sedaj smo do podrobnosti obdelali: zgodovino, koristi in tudi ugodnosti in dolžnosti članov DŠV. Seveda nam pri tem največ pomaga g. prefekt, ki nam je prvi zbudil misel o misijonih. On je naš duhovni vodja. Čeprav smo še vsi mladi, (saj so najstarejši stari šele 15 let) nam naše delo ob pomoči Kruljice Apostolov lepo uspeva. Da bi bilo tudi v bodoče tako, taka je naša velika želja.

Vas in vse prijatelje misijonov v Argentini lepo pozdravljamo!

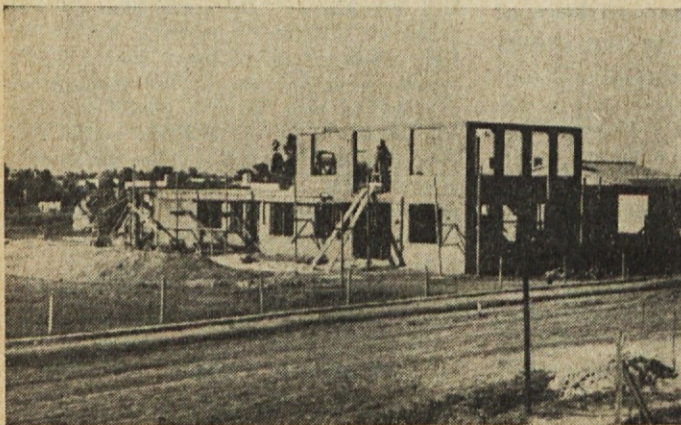
Za dijaški mis. krožek

Bogataj Bogomir

BARAGOVO MISIJONIŠČE KAR HITRO RASTE

Te slike nam kažejo zamisel Baragovega misijonišča s cerkvijo Marije Kraljice v ospredju in pa otipljive dokaze za veselo dejstvo, da zamisel prehaja v rasničnost. Na levo in desno od črteža vidimo rojake iz "Slovenske vasi", kjer Baragovo misijonišče stoji, kako vneto pomagajo pri tistih delih, pri katerih

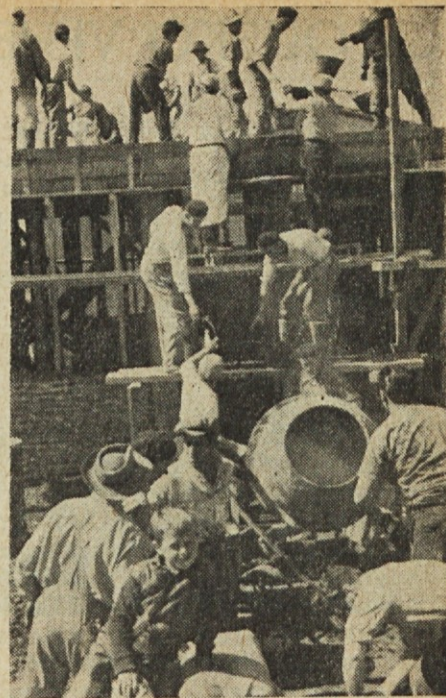

je potrebno čim več delovnih rok istočasno. Pri zalivanju cementne plošče jih je sodelovalo kar 40 naenkrat...

Sliki spodaj pa kažeta poslopje Misijonišča v gradnji. Zdaj bo stavba

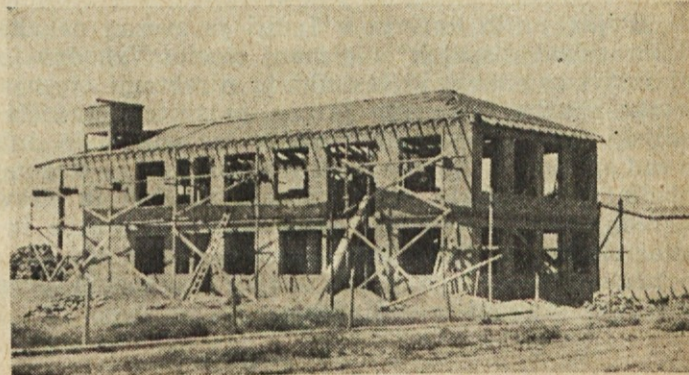

skoraj končana in se bodo gospodje misijonarji v kratkem vselili vanjo. Začenja pa se tudi že z gradnjo cerkve Marije Kraljice, ki bo seveda trajala dalje časa in zahtevala še več sredstev. Po-

novno vabimo in prosimo misijonske prijatelje po svetu, da s svojimi prispevki sodelujejo pri gradnji "Baragovega misijonišča" v Argentini. Vsak tudi najmanjši dar je dobrodošel. Pošljite nakazila na ime superiorja Misijonišča: Janez Petek CM., Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina.

ROJAKI!
VENI, DA SODELU-
JEMEJSKI MISIJON-
JETE PRI VSEPRID
BARAGOVE-
MU MISIJONIŠČU V
ARGENTINI.
SREČKE DOBITKI PRI
POVERJENIŠČU PONJE NA:
JANEZ PETEK CM,
7, Buenos Aires.
VELIKO NOČ!
BARAGOCENI PRED-
STAVO SLOVENSkih MI-
SIJONARJEV!

KATOLIŠKO VIŠJEŠOLSTVO V INDIJI

Trenutno je v Indiji 65 katoliških univerzitetnih kolegijev: 34 namenjenih moški, 27 ženski mladini, 4 pa obojim. Na teh kolegijih študira skupno 32.000 gojencev in gojenk. Precejšnja številčna nemoč pa se nam izkaže, če te podatke primerjamo s splošnim višješolskim stanjem v Indiji: v vsej Indiji je danes 33 univerz, pa k tem pridruženih 920 univerzitetnih kolegijev, kjer študira okrog pol milijona mladih ljudi!

Učni načrt

Univerzitetni kolegij — govorimo tu o vseh, ne samo katoliških, — ustanovi in vzdržuje univerza ali pa je nekako vključen v katero izmed 33 vseučilišč. Večina teh kolegijev ima le filozofsko fakulteto (uradno jo po angleško imenujejo Arts and Science). Za vstop v univerzitetni kolegij je potreben izkaz o opravljenih gimnazijskih študijih. Navadno se v kolegij vpisujejo dijaki, ki so dopolnili šestnajst let.

Posebno zrelostno spričevalo, ki si ga je gojenec v kolegiju zadobil po štiriletnem študiju, mu daje možnost, da se vpiše na medicinsko fakulteto, na tehnično inženirsko šolo, da gre na umetnostno akademijo ali pa v znano "Teachers training college", ki je nekakšno učiteljskišče za srednješolske profesorje: po izpitu na tem zavodu si zadobi diplomu kot profesor "high school" ali gimnazije; kot maturant univerzitetnega kolegija lahko vstopi tudi v "Indian Administrative Service" (Indijska upravna služba), lahko dobi nameščenje v kakem zasebnem industrijskem ali trgovskem podjetju, lahko se vpiše v Narodno obrambno akademijo (visoka vojaška šola), kjer se potem posveti vojaškemu stanu bodi v vojski, mornarici ali letalstvu.

Začetki univerz v Indiji — sto let nazaj

Pojav prvih univerz v Indiji je zvezan nekako s slovito izjavo "Educational dispatch" nič manj slovite Vzhodno indijske družbe. V tej izjavi zagotavljajo lastniki in direktorji omenjene znamenite trgovske družbe, kako jim je ena najsvetejših dolžnosti, da "nudijo indijski mladini vse neizčrpne in materialne in duhovne zaklade, ki so sad splošnega širjenja vseh znanosti..."; s tem naj namreč indijski mladini posredujejo razvoj njenih umskih in nrvnih sposobnosti; posredujejo pa s pomočjo visokošolske izobrazbe in z vzgojo za vse javne službe sposobnih in odgovornih uradnikov. Na podlagi te izjave so prav pred sto leti v Indiji 1857. ustanovili prve tri univerze: v Bombay, Kalkuti in v Madrasu.

V misijonskem bogoslovnem semenišču — pri študiju.

Katoliški univerzitetni kolegiji

Prvi, ki so v Indiji začeli z univerzitetnimi kolegiji, so bili protestantje. Skoraj za njimi pa so se vrgli v boj za mlado indijsko izobraženstvo tudi jezuitje. Iz leta 1868. nam že poročajo o delovanju prvih treh katoliških kolegijev v Bombayu, Kalkuti in Tričinopolyju. Že od vsega početka so morali ti kolegiji v svoj učni načrt prevzeti knjige, učne metode pa tudi sarn učni načrt univerz, v katere so bili vključeni.

Ustanovitev katoliških kolegijev je bila za razvoj Cerkve v Indiji življenjska nujnost. Škofje pač niso mogli več odlašati z vzgojo katoliške izobraženske elite, ki bi segla na višino najkulturnejših slojev v poganski Indiji in ki bo ugledno enaka, po svojih umskih sposobnostih in znanju visoko izobraženim Indijcem. V trenutku ustanovitve pa se je pojavila že tudi prva velika težava: kolegiji se niso mogli in niso smeli omejiti zgolj na vpis katoliških dijakov.

Zakaj?

Celo v tistih pokrajinah, kjer je bilo krščanstvo že precej razširjeno, si mladi katoličani pač niso mogli privoščiti vzdrževanja lastnih katoliških kolegijev. Za uspeh vsakega vzgojnega zavoda pa med drugim

govori tudi zadostno število dijakov, ki gredo tja vzgojo iskat. Slednjič je tudi vlada (takrat je bila še v angleških rokah) postavila svoj pogoj: če hočejo katoličani vključenje svojih kolegijev v indijske univerze in javnopravno priznanje študija, pa če hočejo tudi državno podporo za vzdrževanje, morajo nujno odpreti vrata svojih zavodov vsem, brez razlike vere in stanovske pripadnosti. Ta vladna odredba je imela svojo dobro stran: vodstvo katoliških kolegijev je tako nujno prišlo v stik z najbolj izobraženimi in najvplivnejšimi hindujskimi in muslimanskimi sloji.

Že koj spočetka je na sto in sto nekristjanov prosilo za vstop na katoliške kolegije. Še danes študirajo po teh zavodih, ki jih vodijo visoki izobraženi odlični katoliški vzgojitelji, številni sinovi in hčere državnih ministrov, visokih vladnih uradnikov, vplivnih podjetnikov in trgovcev, sploh vodilne plasti v indijskem javnem življenju. Vsi, ki so izšli iz katoliških kolegijev, so se v življenju izkazali kot odlični voditelji v kakršni koli stroki, sijajni možje in žene tako v zasebnem kot v javnem življenju. Dodajmo še, da so danes prav katoliški kolegiji v Indiji najmočnejši branik proti vdoru brezbožnega materializma, ki je že začel zastrupljati življenje po drugih indijskih visokih šolah.

Kje so katoliški kolegiji

Od celotnega števila 65, jih je 37 na indijskem jugu; v državah Madras, Mysore in Kerala. V državah kot so Madhya Pradeš, Uttar Pradež in Pundžab je cerkveni vpliv na višje izobraženstvo kaj šibek — prav zaradi pomanjkanja kolegijev. Prav nasprotno pa je na indijskem jugu položaj katoliške Cerkve mnogo močnejši, uspehi misijonarjev mnogo plodnejši, ugled katolištva mnogo večji in njegov vpliv mnogo silnejši — prav zaradi prisotnosti številnih katoliških kolegijev. Izpadi proti katoliški Cerkvi, kot je bil predlanskim tisti znameniti, ki ga je pripravila zloglasna "Vprašalna komisija" v zvezi z dogodki v Niyogi (domači nestrpnosti so tam napadli misijonsko cerkev med mašo in oskrnili tabernakelj ter pregnali misijonarja), bi bili na indijskem jugu naravnost nemogoči, kot enako nemogoči v Bombayu ali v Kalkuti.

Nekristjani branijo in zagovarjajo katoliške kolegije

Presenetljiva je izjava, ki so jo v lanskem novembru v New Delhiju v vsem večjem časopisju slovesno objavili vodilni hindujski in muslimanski veljaki. Takole se glasi:

Dolga leta že živimo v nenehnem stiku s premnogimi krščanskimi organizacijami in ustanovami. Mnogi smo študirali po krščanskih šolah in kolegijih. Spet drugi so bili deležni nesebičnih dobrot in visokih sposobnosti krščanske stregbe in zdravniške oskrbe po njihovih bolni-

Iz dekliškega kolegija v misijonih.

šnicah. Mnogi prav od blizu poznamo prerazlične krščanske ustanove. Za večino so misijonarji najboljši svetovalci in iskreni, zaupni prijatelji. Zato pa nas v dno duše boli, ko zaznavamo, kako se v zadnjih časih vedno pogosto ponavljajo naravnost smešne obtožbe proti vsem misijonarjem brez razlike. Ti napadi so se neekrat razširili celo na naše krščanske rojake.

Prav zato pa se zdaj javno klanjamo katoliškim misijonarjem spričo visoko vrednih del, ki so jih za ceno velikih osebnih žrtev opravili v korist vseh Indijcev in vse naše dežele. Nesebičnost, ki je posebna odlika njihovega dela in vsega, kar store, nam je v resnično vzpodbudo in zgled. Še nikoli nismo zaznali, da bi čeprav še tako neznatno skušali omajati našo ljubezen do skupne indijske domovine ali pa našo zvestobo zvezni državi. Četudi nikoli ne skrivajo svoje vere in svojega verskega prepričanja, so se vedno izkazali za ljudi širokega in iskrenega razumevanja vseh; brez najmanjših predsodkov so bogato pomagali vsem, ki so se k njim po pomoč zatekli. Premnogi od nas se moramo veliko, veliko zahvaliti njih vzvišenemu zgledu, ki nam ga dajejo že od vseh početkov.

Prav zato pa iskreno pozivamo vse naše sodržavljane in sorojake, naj se ne menijo za neodgovorne in krivične kritike. Zavedajmo se doiznosti, spoštovati resnico; zavedajmo se, da mora naša domovina vztrajno nadaljevati s svojo tako lepo tradicijo strpnosti in edinosti v različnosti, visoke kreposti, ki so resnični zaklad in biser naše indijske duhovne dediščine.

Poganski visokošolci so — v večini

Katoliški kolegiji morajo biti, kot smo omenili, odprti tudi nekristjanom. Pa se vendar še najdejo, kateri se naravnost pohujšujejo, češ da se neenkrat nameri, kako so nekristjani prava večina v — katoliških kolegijih.

Res je, nekristjani so na splošno v večini na katoliških visokošolskih zavodih. A ta večinska prisotnost zavodom še dolgo ne uniči resničnega katoliškega duha.

Številke so naslednje: na vseh 65 katoliških kolegijih je krščanskih akademikov 12.456, se pravi nekako 40 odstotkov; med temi pa katoličanov komaj dve tretjini. Nekrščanskih študentov in študentk pa je nasprotno kar 19.529, nekaj čez 60 odstotkov. Tudi med profesorskim zborom je skoraj polovica nekristjanov: točno — 45 odstotkov. Vseh profesorjev je 1779: katoličanov 978, nekristjanov 801.

Neki evropski popotnik v Indiji se je ob teh številkah zavzel in vprašal rektorja na katoliškem kolegiju:

— Kako pa vendar pri taki množici nekristjanov obranite krščansko manjšino poganškega vpliva?

Rektor pa ga je z nasmeškom zavrnil:

— Vprašanje ste napačno zastavili. Vprašati bi morali: kako se pogani obranijo krščanskega vpliva!

Ta kratka izjava več kot veliko pove: številčna večina ni vedno odločilna; odloča marveč duhovna višina, četudi je številčno morda šibkejša.

Če bi se katoliški študentje znašli v docela poganskem okolju, iztrgani povsem svojemu krščanskemu vzdušju, potem bi katoliški voditelji res morali biti zaskrbljeni. Je pa ravno nasprotno: kristjani prihajajo iz okolja, ki je naravnost nasičeno hinduističnega mišljenja in pojmovanja življenja; ko so prišli v kolegij, so temu okolju docela iztrgani; pač pa najdejo v zavodu nenadoma toplo katoliško vzdušje. V celi Indiji tvorijo katoličani 1 odstotek vsega prebivalstva. V katoliških kolegijih pa je kristjanov 40 odstotkov!

Kakšno je vzdušje na katoliških kolegijih

Katolištvo v vsej polnosti veje po naših kolegijih; cerkev vedno odprta, zvon, ki kliče k angeškemu čiščenju, akademska maša vsak dan, večernice vsako popoldne z blagoslovom, pobožnost prvih petkov

in prvih sobot, duhovno vodstvo vsakemu posamezniku, pogosta spoved in obhajilo, vsakoletne duhovne vaje, knjižnica z najboljšimi katoliškimi deli in revijami, študijski krožki, kongregacijski shodi, sestanki Katoliške akademske zveze... Vse to krepi in bogati vero med šolskim letom. V počitnicah se zbirajo izbrani sposobni akademiki in se v posebnih počitniških taboriščih pripravljajo za katoliško vodstveno delo med svojimi akademskimi sošolci in sošolkami.

Na vseh fakultetah so najvažnejši profesorji katoliški duhovniki ali pa katoliški laiki. Pouk in šolski red sta osnovana na katoliških načelih; katoliški akademiki in akademičarke imajo poleg vsega drugega pouka še poseben predmet, ki ga morajo študirati: dogmatiko in moraliko. Prav to katoliško vzdušje tako vztrajno pritegne nekrščanske akademike, pa tudi profesorje.

Neki rektor na katoliškem kolegiju je lepega dne prejel pismo iz Evrope, v katerem ga mlad profesor vprašuje, zakaj vsaj poganskih profesorjev ne zamenja s katoliškimi. Rektor mu je tudi v pismu z enim stavkom odgovoril: "Držim Vas za besedo — pridite!" Ni vedno mogoče to, kar bi si človek želel. Pa tudi če bi se namerilo, da bi kak poganski profesor pač iz nepoučenosti nehote kako ranil katoliška čustva svojih akademikov, bi akademiki sami ljubeznivo pa odločno poskrbeli, da se vsakršni nesporazum takoj razjasni.

Res je, da je spreobračanj med akademiki razmeroma malo. Pa tudi če bi nobenega spreobrnjenja ne bilo, bi bili ti katoliški kolegiji nujnost, saj v prvi vrsti dajejo prvovrstno visokošolsko izobrazbo katoliški mladini, ki jo poleg vsega tudi solidno in globoko katoliško pre vzgoje. Res je število spreobrnjenj precej šibko, res pa je tudi, da v tem katoliškem vzdušju sahnejo kot hlap vsi predsodki proti katoličanom, predsodki, ki so še vedno tako pogosti in zakoreninjeni v indijskem javnem mnenju, posebno pri vodilnih, odločujočih možeh. Poleg tega pa daje katoliška vzgoja tudi poganom vse pogoje, da s pravimi načeli, polnimi zdravja, vplivajo na svoje okolje, pa tudi da izvečine pozneje v življenju nastopajo in se uveljavljajo kot trezni, pošteni in zgledni ljudje.

Številni in odlični misijonski poklici, ki jih leto za letom prejema Indija prav iz katoliških visokošolskih kolegijev, pa so najlepši dokaz globoke in zdrave vzgoje, najlepši odgovor tudi tistim, ki do danes še niso uvideli potrebe katoliškega višjega šolstva po misijonskih deželah.

V lanskem septembru se je ves katoliški svet v svojih molitvah po papeškem misijonskem namenu spominjal prav "akademikov na katoliških visokošolskih kolegijih v Indiji". Spomnimo se tudi slovenski rojaki, ki smo zavestno prepričani o visoki vrednosti in nujnosti katoliškega šolstva, prav po dokazih in zgledih iz dežel, v katerih zdaj bivamo, v svojih molitvah in žrtvah katoliških kolegijev in katoliških univerz v Indiji in po vseh misijonskih deželah. Saj na mnogih vneto in goreče delujejo tudi mnogi slovenski misijonarji in misijonarke.

- nik.

O NARODIH IN LJUDSTVIH V MISIJSKIH DEŽELAH

SEVERNA AMERIKA

ZBIRALCI SADEŽEV, LOVCI IN RIBIČI

Subarktični rodovi. — Že zdaj naj povemo, da moramo o ameriških Indijancih govoriti večkrat v preteklem kot v sedanjem času. Po napovedih v uvodnih odstavkih našega splošja bi morali marsikateri rod že izpustiti, ker ne spada več med narode v misijonskih deželah", ali pa sploh ne med živeče narode. Je izumrl ali se pa tako z belci pomešal, da skoraj nima več svojih lastnosti; tudi versko se je priključil že krščanskim občinam, dostikrat v isti površnosti, kot ji sledijo belci, kar je še huje v južni kot v severni Ameriki. Izven verstva je pa v severni Ameriki bolj zadela Indijance splošna civilizacija, tudi v rezervacijah, ki so marsikje bolj dobra službena mesta za slabe uradnike in učitelje, pa tudi dobra izkorišča za trgovce in gostilničarje kot pa ohranjevališča starih običajev, ki bi jih moderno misijonstvo gotovo ne zatiralo.

Največje so spremembe v življenju nekdanjih nabiralcev sadežev, lovcev in ribičev, ki so se pomešali z belim ljudstvom, najsi ne krvno, ampak le gospodarsko. Gospodarsko prilagoditev je postavim propagiral tudi naš Baraga. Ta akcija je bila pravilna, ker bi bil sicer Indijanec ostal v položaju od belca odvisnega zamenjevalca redkih pridelkov: kož in sadežev za malo vredno blago, zlasti za slabo, nepristno žganje, nekaj podobnega kot je bil naš geruš.

Na kanadskem zapadu, na obeh straneh skalnatega gorovja in skoraj do reke Nelson na vzhodu so prebivali *Dene* ali *Atapaski*; na severu so jim bili sosedje *Eukimi*, v jugozapadnem kotu Kanade pa razni rodovi iz mosanske in šahapintske jezikosovne skupine. Izven tega velikega strnjenege ozemlja pa so denski rodovi kot nekakšni narodnostni otoki raztreseni tudi dalje proti jugu "divjega zapada"; iz Karla Maya znani *Apači* segajo prav v Mehiko. Skoraj vsa vzhodna Kanada, v USA pa kraji ob zgornjem toku Missourija in medvodje Missisipija pa Ohia z velikimi jezeri vred so pa bili domovina druge velike jezikovne skupine: *Algonkin*, ki ima spet nekaj jezikovnih otokov dalje spodaj na jugozahodu.

Meje teh dveh skupin so se od 16. stol. dalje večkrat menjavale, še bolj pa meje njih kot drugih napram drugim plemenom. Tako so Irokezi zavzeli velika algonkinska področja, nam znani Očipvejci pa so pregnali Siouše iz obširnih lovišč.

Za narodoslovno znanost so prav Očipvejci najbolj važni, ker so pri njih učenjaki največ zvedeli. Ne veljajo vse očipvejske navade in verovanja za vse Algonkince in Dene, toda vsaj podobne so tudi ostalim subarktičnim rodovom. Najvišje bitje je bil Kiči Manitu (Kiči — velik, manitu — moč). Kiči Manitu je stvarnik in upravnik sveta, duh, toda nečloveški; zato potrebuje za zvezo z ljudmi posrednika Menebusa — velikega zajca, ki je nekakšen junak, kateri je bil soudelezen pri dvigu zemlje iz pramorja. Mitoologija, t. j. verska pravljčenost je bila pri Očipvejcih zelo razvita. Skoraj vsi Dene in Algonkin so imeli šamane (prim. stare sibirskorodove!). Bili so združeni v manjše edinice in samo za časa velikih lovov

si je več takšnih edinic volilo skupnega poglavarja. Čeprav so Dene in Algonkin bili veliki jezikovni skupini, so si bili pa v materialni kulturi (način lova, nabiranja sadežev itd.) precej različni.

Kalifornija in Great Basin (Veliki kotel). Na goratem zapadu se je materialna kultura še bolj ločila od one strnjeno naseljenih rodov Dene in Algonkin, čeprav so bili nekateri rodovi Dene in drobci Algonkincev tudi tu naseljeni sredi med drugimi indijanskimi rodovi. Tako so bivali tu še rodovi iz skupin Hoka in Penutov, večje strnjeno občestvo pa tvorili v Velikem kotlu Sošoni iz jezikovne družine Uto-Aztekov. Stara lovsko—ribiška kultura, ki so jo prinesli Indijanci s severa, se je polagoma razvila v posebno kalifornijsko kulturo, ki se je vedno bolj posluževala tudi naravnih rastlinskih sadežev. V tem oziru so bili Sošoni zaradi nerodovitnosti tal bolj reveži in so ostali pretežno lovci, kot so ob nekaterih morskih obalah brez drevesnih sadežev tudi drugi rodovi morali ostati zvesti pretežno ribolovu. S prilagoditvijo prvotno izključno živalske hrane vegetarjanski so se pričele razvijati tudi domače obrti: pletilstvo, ponekod lončarstvo, umetniško predelovanje ptičjih peres, školjk, kamna in lesa. V rodovitnejših gozdovih so se rodovi tudi stalno naselili. Rodbinske skupine so postale bolj strnjene, poglavarji so dobivali večjo stalnost in veljavo in v posebno bogatih predelih so se razvili družabni razredi do suženjstva navzdol. Tudi tu, v tem predelu severne Amerike, je bil šamanizem nekakšna organizacija verskega življenja, čeprav so si bila posamezna verovanja mnogo bolj različna kot pri subarktičnih rodovih. Najbolj "dogmatično" izdelan je bil verski nauk v centralni Kaliforniji. Vrhovno bitje je ustvarilo nebo in zemljo iz nič, ustvarilo je potem tudi človeka in njegovo kulturo, čeprav mu je pri tem ustvarjanju zli duh vedno zvijačno nasprotoval.

Ameriški severozapad je narodopisni pojem za severozapad USA in zapadno kanadsko obalo. Tudi tu so pomešani Dene zlasti z Mosanci (Vakaš in Seljš) ter Sahaptini. Poglavitno opravilo jim je bil ribolov in lov drugih morskih živali, zlasti morskih sesalcev, za kar so izumili zelo umna orodja. Zelo je cvetela pri njih lesna obrt. Njihove stavbe so bile lesene, nekatere zelo velike. Še pred 100 leti je stala velika vaška hiša, dolga 160 metrov; nekaj podobnega, kar smo srečali v Tihem morju. Na visoki stopnji so stali tkalstvo, preja, oblačilna obrt, izdelovanje mask in tetoviranje. Preoblikovali so tudi obliko lobanj. Vaška skupnost je bila trdna, delili so se pa v razrede in imeli sužnje, a zelo so ločili osebnost lastnino od splošnega vaškega imetja. V verstvu so poznali dve nebesi, eno zemljo in dve podzemlji.

POLJEDELCI

Že med nabiralci sadežev, lovci in ribiči smo srečali večkrat narodnostno pomešanost in narodnostne otoke, čeprav so naselili Dene in Algonkin dve veliki ozemeljski površini. Toda posamezna plemena iz teh velikih jezikovnih skupin, večinoma tudi drobci plemen in rodov, so se selili iz lovskih revirjev v poljedelska območja, bodisi da so jih tja izgnali sovražniki, bodisi da so si zaželeli bolj stalno, urejeno življenje. Še večja je pomešanost manjših narodnosti v poljedelskih področjih, ki jih danes etnološka znanost le mimogrede omenja kot jezikovne edince, pač pa jih bolj sumarično opisuje kot zemljepisne in zlasti kulturne skupine, sestavljene iz raznih narodnosti in verstev; po medsebojnih bojih so se gospodarsko prilagodili drugi drugim, ohranili pa deloma vero in jezik, ki pa za ameriške znanstvenike nimata tiste važnosti, kot gospodarstvo. V raznih geografskih predelih in materialno kulturnih enotah srečavamo že v preteklosti večkrat iste jezikovne skupine, bolje rečeno njihove dele in drobce, zato pa tudi poleg enotne materialne kulture zelo različne jezike in različna verstva. Obžalujemo, da se mo-

ramo te materialistične razdelitve držati tudi mi, ker je priročna in bi iskanje ostankov duhovne kulture posameznih plemen in rodov zahtevalo preveč muje, zlasti še, ker jo učenjaki samo površno doumejo.

Ameriški jugozahod. V Sloveniji imenujejo "znanstvena dela" tamošnje prebivalce preteklosti: Pueblo Indijance, po nemškem Puebloindianer. Tako jezikovne spakedranke se nam v izseljenstvu upirajo kot bi se vsak pošten Slovenec namrdnil ob besedi Kras Slovenci ali Prlek Štajerci ali celo Zilja Korošci. Recimo jim torej Pueblovci ali vsaj Indijanci iz pueblov; morda v puebloih. — Pueblovci, kar pomeni da živijo v strnjenih, več kot vaških, ampak vsaj v trških, če že ne mestnih naseljih, so bili — in so zdaj samo še delno — Indijanci med rekama Colorado in Rio Grande in še ob pritokih "Velike reke" na vzhodu. Predhodniki pueblovcev so bili pletilci košar. Le-ti so bili lovci in so živeli v jamah. Njihova kultura pričinja nekako okoli l. 100 po Kr. Živeli so torej v jamah, umetno razširjenih in prilagojenih človeškim bivališčem, kjer so pokopavali — pač v kote — tudi mrtve, katerim so dajali za popotnico na drugi svet s seboj — najbrž ne prazne — košare. Te "pletilce košar" so izpodrinili ali verjetneje asimilirali Indijanci z južnjaškimi izkustvi in prinesli s seboj pridobitve svoje kulture: smisel za stalno naseljenost, kamnito arhitekturo, lončarstvo in tkanje volne, za hrano pa zlasti purara in koruzo. Jame pletilcev košar so obdržali za verske ceremonije in so jih imenovali "kiva". Za stanovanja so si zidali v najbližnji sosesčini, recimo kar: v strnjenih naseljih, enonadstropne hiše s približno 10 sobami. Ok. l. 900 po Kr. so pa ta naselja z več hišami spremenili v enohišne bloke, v eno samo hišo, ki je obsegala do pet nadstropij in do 500 sob. Nadstropja so se stopničasto proti vrhu zoževala. Obenem so začeli gojiti intenzivno poljedelstvo in to v malo rodovitnih pokrajinah. To prebivalstvo je bilo različno od Mehikancev, poznalo pa je mehikansko kulturo. Proti ščsonom so utrjevali svoja puebla in zidali še posebne utrdbe, vendar so se jim posamezni šošonski rodovi kulturno pridružili. Zaradi pritiska nomadskih Indijancev so se pričeli pueblovci stiskati v bolj strnjene in večje pueble in še bolj so se stisnili ob prihodu Špancev. L. 1936 je bilo vsch pueblovcev samo še 9000. Pripadali so ti zadnji ostanke rodovom Tano, Keres, Zunji in šošonskim Hopom; hiše so bile še prilagojene španskim tipom iz dobe kolonizacije. Ti zadnji pueblovci so gojili izmed rastlin največ koruze, pri čemer so bili zaposleni moški, medtem ko so se ženske ukvarjale s keramiko in pletenjem. Večino potrebščin so pa že takrat, pred dobrimi dvajsetimi leti, "uvažali" iz bližnje in oddaljeneše okolice belcev. Socialno je pri pueblovcih veljal v bližnji preteklosti še materno-pravni red. Upravno politična enota je pueblo, ne rod. Po večini so verovali v dve božanstvi: v vrhovno bitje in v zemeljsko mater, katerima sta stali ob strani dve vojni božanstvi, dva heroja.

Poleg pravih pueblovcev so živeli in deloma še živijo v ožji sosesčini drobci sonorskih rodov, ki so pol kalifornijsko, pol pueblovsko vplivani. Njihove stavbe so ilovnate, v verstu pa kažejo mehikanske vplive. — Sosednji Apači in Navajo so pripadniki Denejev, ki so prišli s severa in so se kulturno naslonili na pueblovce, še bolj pa na Špance (ovčjereja, srebro). Njihove kočice so kupolaste odn. stožaste.

Jugovzhod. To prebivalstvo je prebivalo prvotno na vzhodu Mississippija, pa se potem selilo tudi onstran veletoka na zapad. Siouxi so prodirali k velikim jezerom in se mešali z Irokezi in Algonkinci, ki so silili s severa proti jugu; ob Red Riverju so bili najvažnejši Kado-ji. V starejših časih pa so tod gospodarili Yuči, Tunika in Timukua, ki so jih izpodrivali Maskoki, katerih del so prav Siouksi, katerim so dali to ime že Francozi. Vsi ti rodovi so se že v 18. stol. razbili v razne drobce.

Vse to ozemlje štejejo v področje "gomilaste kulture" angleško: "mounds", ki sega še nazaj v prazgodovinsko dobo. Delijo jo v dve večji skupini: v severno in južno. Na severu so živeli prebivalci bolj raztreseni, na bližnjih gričih so pa imeli utrdbe, nasipe, kamor so se zatekli v slučaju nevarnosti. Na jugu so živeli v vaseh, ki so bile z nasipi obdane. Obstojale so še razne krajevne posebnosti, nekatere pod očitnim mehikanskim ali celo južnejšim srednjeameriškim vplivom. Vdor S'ouxov in Irokezov je bil v glavnem šele posledica odkritja Amerike, ki je agilnejše rodove razgibala, da so si izbrali varnejša bivališča. Pri tem je zanimivo, da je kultura plemen in rodov v zemeljskem zaledju dosti višja, kot onih ob morskimi obali, kot bi hoteli naprednejši Indijanci pritisnati manj razvite tja, odkoder se je bilo bati novih izkrcanj. Gojili so ti jugovzhodni Indijanci koruzo, fižol, buče, sončnice, patate (sladki krompir), čaj illeks, pa tudi tobak. Poleg poljedelstva so se pa vendar ukvarjali tudi z nabiranjem zelišč in korenin ter z lovci in ribolovom. Imeli so tudi udomačene živali. Za plovbo so jim služili drevaki (dolbenke). Bili so trgovsko podjetni in so že v starih časih prirejali sejme. Vendar so se v svojih ozemeljskih mejah tudi izven velikih pohodov selili, čim so se tla za poljedelstvo izžrpala.

Njihova družabna ureditev je bila združna, matemopravna in totemistična. Pri Načezih, ki so bili precej številčna narodnostna skupina iz rodbine Muskogov, so imeli številne kaste, drugod navadno le dva razreda. Večkrat so se posamezni rodovi združili v večje zveze. Bili so ti jugovzhodnjaki precej bojevit. Verstva so bila različna, kot njih narodnostna porekla. Nekateri so verovali v najvišje duhovno bitje, drugi v sončnega boga z vrsto nižjih božanstev. Duhovniški stan še najlažje uvrstimo v šamanstvo, skoraj vsi so pa zelo slovesno praznovali praznike.

Prerijski Indijanci. To so tisti, ki so nam iz povesti "indijanarie" najbolj poznani. Včasih jih nazivajo starejši potopisci "prave" Indijance, dasi so po poreklu v preriji najmlajši Indijanci, ki so prišli semkaj z vseh vetrov. Prerija v širšem pomenu besedu je vsa ta domovina Indijancev od Mississippija do Skalatega gorovja z vsemi predgorji. Že v prazgodovini so bivali tu Indijanci, ki so bili lovci in poljedelci obenem. V 16. in 17. stol. pa so prišla nova ljudstva, ki so si medtem že nabavila od Evropejcev konje in puške. Bili so to razni Siouxi, Komanči iz rodbine Uto-Aztekov, Kado, Dakota, Kiova, Hidatsa in baže celo drobci Očiprjevcev poleg številnih drugih manjših skupin. Ti "novodobni" prerijci so se s pomočjo konj in strelnega orožja vrgli spočetka predvsem na lov na bizone, ki so ga jim pa pozneje evropski priseljenci odvzeli in ga pospešili skoraj do iztrebljenja tega divjega ameriškega goveda. Ti prvi novodobni indijanski prerijci so bili zaradi lova bolj nomadi, kot naseljenci. Menda je ta način življenja tudi izoblikoval nove verske predstave, ki sicer niso vsem enotne, pa vendar vse nekako panteistične. Zaradi lovske konkurence evropskih doseljencev so se pričeli Indijanci spet oprijemati poljedelstva, ki so ga po starih spominih iz prejšnjih bivališč začeli gojiti na gozdnih požganicah. Poleg sicer razvite obrti je za prerijce značilno tudi to, da so si ustvarili nekakšno pisavo v slikah ali bolje rečeno: neko kroniko v slikah. Najzadnejši so ohranili nomadski značaj tudi še potem, ko se je vzhodna, nižinska skupina s poljedelstvom spet stalno naselila. Naslanjali so se pa sicer tudi ti "gorski prerijci" še naprej kulturno na prave prerijce. Družabno je značilna za prerijce neka demokracija; namesto poglavarjevega absolutizma ali prevlade kaste odn. razrede so pri njih odločala posvetovanja mož, starešin.

M. M.

**MOLIMO IN DARUJMO
ZA BARAGOVO BEATIFIKACIJO!**

PO MISIJSKEM SVETU

DRUŽBA SV. DETINSTVA

V juniju se je zbral narodni svet Družbe sv. Detinstva za Italijo, v palači Propagande na letno sejo, ki ji je predsedoval italijanski narodni direktor Družbe. Izkazalo se je, da so italijanski otroci lani po osnovnih šolah nabrali med svojimi sošolci 71 milijonov lir — kakih 110.000 dolarjev! Vsota presega vsaj za 6 milijonov nabirko iz leta 1955. Kot je očitno, je vnema te otroške misijonske organizacije v zaledju vsaj v Italiji iz leta v leto večja.

“MESSIS FILM”

Očetje kombonijanci že nekaj let sem vodijo v Rimu posebno filmsko združenje, katerega namen je boljše in globlje spoznavanje misijonov in njih vprašanj. Združenje nosi ime “Mesis Film”; vodi ga njegov ustanovitelj in pobudnik p. Romeo Pancioli in je do zdaj izdelalo že kakih 15 dokumentarnih filmov, poleg enega celovečernega iz Ugande.

Prvi kratki film nosi naslov “Njegova pot” in kaže v sedemnajstih minutah trajanja glavne napake pri izbiri misijonskega poklica. Velik uspeh, ki ga je film doživel, je pospešil izdelavo naslednjih, ki jih je kritika enako sprejela z vso pohvalo. To so barvni film “Kristus na Kitajskem”, ki obravnava prodiranje katalištva na Kitajsko, pa presenetljivi dokument “Kristus med domačini”, ki kaže trd boj med krščanstvom in poganstvom v Afriki. Ta film je dosegel tudi prvo nagrado likovne sekcije na beneškem festivalu. Posebno bogastvo predstavlja celovečerni “Okiba, ne prodaj me”, ki ga je časopisje na dolgo in široko obravnavalo in ki je osnovan na resničnem dogodku: vsi igralci v njem so pravi črnci iz Osrednje Afrike. Temu so sledili dokumentarni “Misijonarji v Ekvadorju”, “Na misijonskih tleh”, ki obravnava katehizirno vprašanje v misijonih, “Dobrodošla, Mati” o Marijanskem slavlju v

Spodnji mehiški Kaliforniji, barvni film “Zgodba lopate”, ki kaže začetek in razvoj nekega misijona med Indijanci, za njim “Bahr el Gazal”, ki slika težavno začetno misijonsko delo nekega afriškega misijona, in slednjič “Glas božji”, ki pripoveduje o nekem plemenitem mladeniču, kako se vnema za misijonski poklic. Tik pred koncem je najnovejši film “Vatikansko mesto”, ki prikazuje idejno in moralno središče vsega misijonskega dela.

BOJ PROTI GOBAVOSTI

“Laboratorij za raziskovanje gobavosti”, ki ga je 1942. ustanovila v Lyonu Družba za širjenje vere, navkljub velikim težavam z uspehom nadaljuje svoje plemenito in človekoljubno delo ter je olajšal žalostno usodo že tisočem gobavih po vsem svetu. Na kongresu, ki se je na pobudo malteških vitezov sestel 1956. v Rimu, je ravnatelj gobavišča v Ndonu, Kamerun (Afrika), zdaj zdravnik malteškega reda za pobijanje gobavosti v Indoneziji, podal obširno poročilo o cepivu proti gobavosti SM.SM in o “protigenusu” Marianum. Poročilo poudarja, med drugim, da je cepivo, ki ga je odkrila misijonska sestra-zdravnica Marija Suzana v lionskem laboratoriju in so ga nazvali SM.SM. skupaj s “protigenusom” Marianum zares uspešno in v marsikaterem primeru tudi doseže popolno ozdravljenje, nekaj do zdaj povsem nezaslišanega pri gobavi bolezni, ki so jo do nedavnega imeli za docela neozdravljivo. Cepivo ima do zdaj 75% popoln uspeh pri gobavih tvorbah na koži, pa skoraj 100% pri negobavih, se pravi pri vseh, ki nosijo v sebi že klico gobave bolezni, pa se bolezen sama še ni pričela razvijati. Pri bolnikih, ki se jim je bolezen že močno razvila, povzroči cepivo 79% zmanjšanje in zaceljenje ran po telesu. Dejanski uspehi na stvarnih primerih trditve potrjujejo. V misijonu osv. Duha, v Ndonu (Kamerun), kjer je

Mons. Sigismondi, tajnik Kongregacije za širjenje vere in predsednik papeške Družbe za širjenje vere pozdravlja narodne voditelje DSV na letnem zboru v Rimu. Drugi od desne med sedečimi v ospredju: mons. Sheen iz U. S. A.

bilo lani med 575 gojenci v misijonskih šolah 6,7% gobavih, so po cepitvi z omenjenim cepivom ugotovili samo še 3 nove primere te bolezni, se pravi dvanaestkrat manj kot pred 6 leti. Gobavi bolniki spet pa so doživeli po cepljenju, da so se jim že odprte rane začele celiti in da je bakteriološka analiza pokazala popolno uničenje gobavih bakterij v telesu.

V zadnjih letih so se poskusi zelo razširili: danes je že 126 gobavišč po svetu, kjer se zdravniki poslužujejo obeh omenjenih sredstev proti gobavosti, s adov vztrajnega prizadevanja misijonske sestre-zdravnice v Lyonu.

MISIJONSKI TEDEN V ŠPANJI

V avgustu so v španskem mestu Burgos priredili X. misijonski teden za duhovnike in bogoslovce iz Španije in drugih dežel. Glavna vsebina letošnjih

predavanj je bila "Misijonska adaptacija". Med predavatelji so bili vseučiliški profesorji, misijonarji in misionologi. Pripravili pa so še posebne misijonske tečaje za duhovnike in redovnike, za bogoslovce, predavanja za splošno občinstvo, lažje razgovore o misijonskih vprašanjih, ki so jih vodili misijonarji, predvajanja filmov in podobno.

V pismu, ki ga je poslal tajništvu misijonskih tednov v Španiji msgr. A. Dall Aqua, substitut vatikanskega državnega tajništva, beremo med drugim tudi tole: "Posebno zadoščanje mu je (sv. očetu), ko vidi vnemo, ki preveva te zares koristne shode in ki se posvečajo razmotrivanju prenekaterih težavnih misijonskih vprašanj v naših dneh. Ta zborovanja pospešujejo sodelovanje premnogih, predvsem sodelovanje Bogu posvečenih oseb pri delu za širjenje Cerkve, podjetje, ki ga bodo zdaj tudi preprosti

Japonski katoličani so se zbrali na kraju mučenikstva nagasaških mučencev ob 360 letnici.

katoličani gledali kot nekaj lastnega.” “fumie”, ki je vsem, katere so osumili

Misijonske tedne v Burgosu organizira španski institut sv. Frančiška Ksaverija za zunanje misijone s sodelovanjem Misijonske duhovniške zveze in papeških misijonskih družb. katolištva, veleva, naj pohodijo križ v znamenje, da se ali svoji veri odpovedujejo ali pa v dokaz, da sploh niso kristjani.

NOV MUČENEC NA KITAJSKEM

“KRŠČANSKA ZVEZA” V NAGASAKI

Na državni prefekturi v japonskem atomiziranem mestu Nagasaki so letos slovesno ustanovili “Krščansko zvezo”. Zveza se je zaprav ustanovila že pred tremi leti. Predseduje ji guverner Ni-shioka, odličen japonski katoličan. Namen društva je študij in objavljanje zgodovinskih poročil o prvih kristjanih v pokrajini Nagasaki.

Zveza je sklenila postaviti spominske spomenike na kakih petdesetih različnih krajih v počastitev “mučencev iz Nagasaki”. Ponatisnili bodo tudi znamenito knjigo prof. Katoaka “Mučenci v Nagasaki”. Letos je namreč 360 letni jubilej, kar je mučeniško smrt utrpelo za svojo vero 26 japonskih kristjanov, stolnica, kar so odpravili zloglasni zakon

Martirologij katoliške Cerkve na Kitajskem je bogatejši za ime novega mučenca: je to p. Frančišek Ksaverij Wang Ki-wen, ki je umrl v Zi-Ka-Wei (Šanghaj) ob koncu letošnjega marca po dolgotrajnem zaporu in samo nekaj tednov potem, ko so ga izpustili na svobodo...

Novi mučenec je imel komaj 37 let. Leta 1939 je vstopil k jezuitom v noviciat; filozofijo je študiral v Sienhsien (Hopeh). Poslali so ga pozneje na teologat Zi-Ka-Wei v Šanghaj, kjer je leta 1952. prejel mašniško posvečenje. Študije pa je dokončal v žalostnih dneh v juniju 1953, ko so komunisti aretirali v Šanghaju cele množice svetne in redovne duhovščine. Mladi jezuitski pater sicer ni bil med aretiranci, so ga pa

internirali v redovni hiši skupaj z nekaterimi sobraty; nekaj dni pozneje je brez sledi izginil.

V začetku letošnjega marca so se odprla vrata šanghajske ječe; v "svobodno" sonce je stopil skozi p. Frančišek Ksaverij Wang. Nobenega dvoma, da mu ječe niso odprli iz širokogrudnosti, marveč samo zato, da bi jetniški zapiski ne zapisali spet smrti katoliškega duhovnika v zaporu. Kajti v redovno hišo na Zi-Ka-Wei se je dejansko vrnil ne mladi jezuit, marveč pravi okostnjak, ki je nekoč bil p. Wang. Sobratje so ga takoj prepeljali na kliniko. Tri tedne pozneje so zdravniki izjavili, da ga nobena stvar na svetu več ne reši smrti: srce, jetra in prebavila — vse uničeno in skoraj že v razpadanju... Vrnil se je v redovno hišo. 24. marca je izdihnil. Pogrebno zadušnico so sobratje opravili v hišni kapeli, pokopali pa so mladega mučenca na katoliškem pokopališču Rubicon.

PRED NOVO RDEČO ČISTKO NA KITAJSKEM

Malo pred začetkom zasedanj kitajskega komunističnega parlamenta, ki ga rdeči zvoneče nazivljejo "Posvetovalna skupščina kitajskega ljudstva", je predsednik Mao Tse Tung sklical posebno državno zasedanje, ki se ga je udeležilo čez 1800 "ljudskih" zastopnikov. Maojevega govora kitajsko časopisje ni objavilo, v javnost pa je navkljub skrivnosti prodrla novica, da so na shodu najvišji predstavniki komunistične stranke na Kitajskem predvsem razpravljali o vprašanju pravilnega zadržanja in postopanja ob notranjih nasprotjih med narodom. Nekaj dni pozneje je "Ljudski dnevnik" prinesel dolgovezen članek, ki ga je napisal šef državne propagande Lu Ting-yi. V članku omenjeni rdeči kitajski Goebels zahteva, da je nujno treba "spremeniti zadržanje" kitajskih komunistov. Priznava, da "so premnoga nepravilna dejanja, ki jih je zagrešila stranka, posledica popolnega pomanjkanja razumevanja, pa da še do zdaj teh

grobih napak člani stranke niso popravili". Članek je v svojih izjavah in trditvah mrzlo brezobziren do najvišjih glav v stranki: nekatere dolži, predvsem starejše komuniste, da so se začeli ponajati s svojimi zaslugami, druge spet, da pozabljajo na zgodovinska izkustva v stranki, da so se oddaljili od ljudstva in od dejanske resničnosti kitajskega življenja. Novi člani pa, da se še zdaj ne zavedajo, kako poguben je vsak subjektivizem; še vedno so zaznamenovani s staro miselnostjo predrevolucijske kitajske meščanske in bogataške družbe, še vedno niso svojih malomeščanskih nazorov zamenjali s proletarskimi. Članek sklepa tovariš Lu z zahtevo po nujnosti preusmeritve splošnega mišljenja v stranki, ki naj se predvsem pokaže v popraviljanju napak v preteklosti.

Nepristranski opazovalci sodijo, da po teh začetnih napadih skoraj pride do izrazite čistke po stalinovem vzorcu tako med staro kot med mlajšo komunistično generacijo na Kitajskem. Ljudje pa so v resnih skrbih, ker vedo iz izkušenj, da čistke nikoli niso omejene samo na vrhove v stranki, marveč se slej ko prej prenese med širne množice. Na splošno pa so tako komunisti kot nekomunisti mnenja, da je vzrok vsemu temu predvsem težavni finančni in gospodarski položaj rdeče Kitajske, ki bi ga rdeči voditelji radi prikrili prav s tem, da bi pozornost množice obrnili na "napake in pogoške" v miselni usmerjenosti kitajskih komunistov.

1. MAJ V RDEČI KITAJSKI

Letošnji 1. maj so na Kitajskem proslavili z vsem pompom. Največja uradna slovesnost "delavskega praznika" je bila v Peking, kjer so pripravili komunisti velikanski mimohod, ki se ga je udeležilo pol milijona ljudi in sta mu prisostvovala tudi Mao Tse-Tung ter sovjetski državni predsednik, maršal Vorošilov, prav takrat gost kitajske vlade.

V povorki so kmetje in delaveci nosili velikanske napise, kjer so bile zagotovitve o povečanju poljedelske in industrij-

ske proizvodnje. Za njimi je marširala akademija znanosti, ki jo vodi Čen Hsueh-šeng. Posebno čudo so predstavljali trgovci, kar 5000 po številu, pa z njimi vred industrijalci, ki so sprejeli socializacijo, za njimi pa verske skupine, ki so jih sestavljali budisti, taoisti, protestantje, katoličani... Uradna časopisna agencija pa ni prav nič poročala, koliko je bilo teh "vernikov" različnih ver v sprevodu, niti kaj se je bralo na napisih, ki so jih nosili v povorki. — Na častnih tribunah je povorko gledalo čez tisoč povabljenih gostov iz 46 različnih držav.

APOSTOLAT MED DOMAČINI V TAIČUNGU (FORMOZA)

Apostolska prefektura Taičung obseže zapadni del velikega otoka Formoze. Mi-

Domačinka

sionarijo tam očetje maryknolci iz Združenih držav, med katerimi je tudi slovenski misijonar oče Rebol. Za širjenje katolištva med prvotnimi domačini, ki so precej številni, skrbi v prvi vrsti oče Armand Jacques M.M. skupaj s tremi misijonskimi sobrati, od katerih je vsak odgovoren za delo na področju, ki so si jih skupno razdelili vsi štirje. Misijonarji se vsak teden snidejo na pomeknik o delu, uspehih in neuspehih v centralni hiši v Pu-Li, mesto, ki ima kakih 50.000 duš.

Katoliška Cerkev uživa med prvotnimi domačini resnično velik ugled. Nič čudnega, če misijonarji vsako leto s pomočjo katehistov požanjejo precejšnjo žetev med temi prave Resnice žejnimi dušami. Lani je krst prejelo 1400 domačinov samo v omenjeni apostolski prefekturi. Prav zaradi iskrenega hrepenenja teh po naravi dobrih ljudi, so spreobračanja tako številna in delo med njimi združeno z res velikimi uspehi.

Težave prihajajo čisto od drugod. Vlada ovira pohod v gorate predele. To svoje zadržanje takole utemeljuje: ljudje s slabimi nameni bi utegnili zlorabiti domačine, ki so preprosti, naivni in prav nič izobraženi; vohuni bi se kaj lahko poskrili v tistih gorah; lesno bogastvo, ki ga predstavljajo tamkajšnji pragozdi, mora tudi biti zaščiteno... Naj že bodo vladine bojazni resnične ali izmišljene, ovire, ki jih postavljajo tajpeški ministri katoliškim misijonarjem, so res velika težava pri njih vnetem apostolatu med domačini. Misijonarji morajo imeti posebno uradno dovoljenje, če hočejo v gore; to dovoljenje je treba vsaki drugi mesec obnoviti pri državnih oblasteh v Taipeju. Podobno dovoljenje je potrebno celo domačim formožanskim katehistom.

Drugo resno težavo pa predstavlja jezik. Samo domačini v prefekturi v Taičungu govorijo tri različna narečja. Japonščina, ki jo govori in razume vse tamkajšnje prebivalstvo od 15 do 50 leta, je po vladnem ukazu prepovedana. Za prestopke so določene precejšnje kazni. Man-

Skupina begunskih kitajskih škofov in vernikov pred baziliko sv. Petra v Rimu.

darinsko kitajščino spet pa razumejo samo otroci, ki hodijo v šolo. Pri svojem delu se je najbolj poslužujejo katehisti, ki si med različnimi narečji pomagajo pač s tolmači... Trd oreh so omenjena domača narečja; prav težko, težko se jih misijonar nauči, samo redki zmorejo to, kajti knjige nimajo ti ljudje nobene v svojem jeziku. Kot se zdi, so Japonci imeli več knjig v domačem formožanskem jeziku, a so jih po vrnitvi otoka Kitajcem rameni nacionalisti vse uničili.

Dobri katehisti so za misijonarja res velik zaklad. Razumljivo, saj morajo zapustiti lastne družine in živeti med domačini daleč v gorah. Sedanj misijonarji resno upajo, da bodo čez nekaj let že imeli v pomoč tudi prve domače, formožanske katehiste, sinove teh hribovcev, pa da bodo iz njih izšli tudi prvi duhovniški in redovniški poklici.

VEROUK PO DOPISOVANJU

V omenjenem formoškem mestu Taičung so organizirali tudi pouk krščanskega nauka po dopisovanju. To zanimivo in dobro razpredeno organizacijo vodi maryknollec p. Albert Murphy. Začeli pa so tako, da so načrt objavili po radiu in časopisju. Danes je v to "dopisno šolo" za krščanski nauk vpisanih že čez 1600 oseb.

Katoliški osrednji urad v istem mestu, ki ga vodijo akademiki, skrbi tudi za letošnji pouk in pripravo vseh tistih dijakov, ki namerjajo na univerzo in se morajo podvreči sprejemnemu izpitu. Pri tem pouku delujejo prvovrstni strokovnjaki v posameznih vedah, celo za šport imajo posebnega profesorja.

MOLIMO ZA MISIJE!

☆ IZ PISEM SLOVENSkih MISIJONARJEV ☆

Misijonski sa'ezijanski brat RAFAEL MRZEL se je oglasil z zahvalo in daljšim, izredno zanimivim pismom s Filipinov.

Bog plačaj za pismo in priloženih 20 dolarjev! Naj bogato povrne nebeški Misijonar vsem, ki delajo in se žrtvujejo tudi v zaledju za razširjanje božjega kraljestva na zemlji.

Menijo sicer nekateri, da številni filipinski otoki niso misijonsko polje, a kdor tu živi, naj že je domačin ali tujec, bo kaj brž ugotovil, da je tu še mnogo, mnogo misijonske ledine. Res, katoliška središča so vedno močnejša, čedalje več jih je, tudi domača duhovščina je neurtudna in naravnost vzorna v svojem apostolskem delu. So pa tudi navkljub vsemu še vedno številni apostolski vikarijati, ki so podrejeni neposredno Propagandi v Rimu. To vam je tedaj dokaz, da smo še vedno v — misijonski deželi, čeprav na katoliških Filipinih!

Pred mesecem dni sem šel — v juniju je bilo — na povabilo benediktincev na njih počitniško postojanko v Bognio. Tod je še vedno prava misijonska pokrajina. Vse vprek so naselbine samih primitivnih filipinskih plemen. Ti ljudje sploh ne hodijo oblečeni. Le tisti, ki se osmelijo med civilizirane Filipince ali v mesto, se nekako "dostojno" oblečejo: čez telo si vržejo kako staro vojaško srajco in nujno tudi — jekleno ameriško čelado na glavo, največkrat na noge tudi težke vojaške čevlje — bogve, kje so vse to iztaknili! — Na hlače ali kaj njim podobnega pa gladko in malo — pozabijo... Le okrog ledij si navežejo nekšen širok, z resicami obrobljen pas. Po postavi so bolj pritlikavci, pa vendar zelo zastavni in močni. Polti so kuščarsko rjave — ne vem, če se sploh kdaj umijejo!

Kraj Bognio, kamor sem tedaj šel letovat, je nekakšen cvet vsega filipinskega otočja, nekaj podobnega kot pri nas v domovini Bled. Leži kakih tisoč petsto

metrov nad morjem v izredno milem in ugodnem podnebjju: vreme prijetno sveže, včasih celo hladno: prvič po dolgih letih neprestane vročine sem si oblekel spet suknjič. Količkaj petični Filipinci si tam postavljajo poletna bivališča, bogatejši razkošne vile, nepremožni pa vsaj spodobno barako. Te letoviške hišice so čez in čez posejane med gostimi pinijami na bližnjih gričih. Krog in krog pa vse polno tropskega cvetja. Resnično, pravi raj... Mesto Bognio je precej krščansko, cerkve lepo obiskane, dežela sama pa še čaka — na misijonarje. Tako malo je delavcev na božjih poljih!

V Manili, kjer stalno bivam, pa živim v predmestju milijonskega vele mesta, ki zdaj skupno s predmestji šteje že čez 2 milijona duš. Kot po vseh vele mestih je tudi v Manili vse polno razkošja, velikega bogastva, oholosti, pa tudi resnične bede, revščine in ponižnosti, ki jo prinašajo stiske. V središču naše prestolnice so prav ob bogatih vladnih palačah in sredi čudovitih nasadov in vrtov — še vedno tudi revne, umazane, razcapane kolibe najbednejših. Še bolj pa človek vso bedo in revščino vidi v predmestju.

V našem zavodu "Don Bosco Tecnical Institute" (Don Boscov tehnični institut) se je letos vselilo okrog 600 fantov iz vseh slojev. Skupno z rednim šolskim poukom so vsi ti gojenci deležni seveda tudi verouka in krščanske vzgoje sploh, udeležbe pri dnevnih svetih maši, pa članstva po naših katoliških društvih. Nekaj posebnega je naš "Don Bosco Boys center" (Don Boscovo zbirališče za fante), kamor hodi vsaj tisoč fantov. Po večini so sinovi najrevnejših. Med njimi orjemo resnično versko ledino! Skoraj vsi so res krščeni, nekaj jih je tudi iz različnih protestantskih sekt, ki jih tudi na Filipinih ne zmanjka. A o kakih verski izobrazbi med njimi je težko govoriti. Na splošno so sicer vneti za vsako dobro stvar, po značaju pa izredno nestalni...

Bikoro, 30. julija 1957.

Da je delo med to moralno in versko tako zanemarjeno mladino zares težko, nam priznavajo celo protestantje. Zanimivo je, da so ameriški vojaki — protestantje na svojih posadkah zbirali prispevke — za naše misijonsko delo in vzgojo mladine! Nabrali so res precej; denar smo potem razdelili nekaj med najrevnejše, nekaj pa smo ga namenili za kritje najnujnejših potreb. Tudi našo šolo vsi hvalijo, s protestanti vred. Nekateri protestantski očetje so celo k nam pripeljali svoje sinove s prošnjo, naj jih lepo, krščansko vzgojimo, češ da so se njihove verske šole izkazale za nesposobne... Celó tako daleč je prišlo, da je sam protestantski pastor pripeljal k nam svojega sina z željo, da bi bil tudi njegov otrok deležen vseh milosti naše mladinske vzgoje: le to nas je prosil, naj se ne vtikamo v otrokovo vero in naj mu pustimo popolno svobodo... Dela, kot vidite, ne manjka, le delavcev — misijonarjev, kot sem prej rekel, je še vedno premalo.

V naši salezijanski družini začetni, visoki plamen navdušenja in prizadevnosti pač ne ugasne: polno je v nas mlade in pogumne moči. Noč in dan smo pri delu. Skoraj ne najdem potrebne minute za zasebni študij, kje šele za pisanje.

Osební mi precej dela nalagajo visoki cerkveni dostojanstveniki: vsi novi škofje se za vse potrebno zatečejo k nam. Celó newyorški kardinal Speilmann se je oglasil pri nas z naročili. Seveda je pa z delom mnogo težja kot z naročili! Med 30 fanti, ki mi pri delu pomagajo, jih je kaj malo zares sposobnih za boljše izdelke, kj so za višje cerkvene gospode namenjeni (cerkvene obleke, uniforme za različne cerkvene "viteze" in podobno).

Zares dobrodošla nam je vsaka denarna pomoč, ki pride od kjer koli. Trenutno smo namreč v precejšnji finančni stiski, pa upamo, da jo bomo slednjič že kako zvozili. Saj mi izredno dobro dé, ko vidim, kako velikodušno Slovenci po svetu pomagajo. Bog jim povrni! Vsem se iskreno priporočam v molitev!

Že nekaj dni smo nekateri tukaj zbrani na rednih letnih duhovnih vajah. Smo v tretji in zadnji skupini za letos in br. Marcel je tudi zraven, tako da sva po dveh letih zopet nekoliko skupaj. Jaz sem bil, kot veste, v tem času v Evropi in doma, sedaj je pa vrsta na njem in bo to drugič v 24. letih njegovega bivanja v misijonih. Letos v juniju je izpolnil svoje petdeseto leto, katerih teža se mu pač nekoliko pozna, a upa, da mu bo dano vrtni se še v tretje na to blagoslovljeno misijonsko zemljo med ljudi, za katere je daroval svoja najlepša leta.

Naše misijonsko delo je sicer trdo, polno težkih in vedno novih zaprek te ali one narave, vendar je očitvidno, da ne garamo zastoj. Še več bi se dalo doseči, pa so naše vrste le preveč redke. Potrebovali bi vsaj nadomestila močem, katere odpovedujejo po številnih letih neprestanega truda v neprikladnem podnebjú ali so radi bolezní primorane zapustiti s težkim srcem svoja mesta. V kratki dobi niti enega leta so umrle štiri usmiljene sestre, dolgoletne tukajšnje misijonarke. Nas pa v tem hipu komaj dobra dvajsetorica res "giblje". Iz Evrope so nam za letos obljubili enega novega mladega misijonarja-duhovnika in naslednje leto še enega, ako Bog da. Vprašali boste morda: kaj pa z domačimi poklici? Že vsa leta doslej so šla prizadevanja naših predstojnikov tudi v to smer, pa čas še ni dozorel, ker iz števila izbranih gojencev niti eden še ni prišel preko malega semenišča. Morda bo več blagoslova z domačimi sestrami in pomožnimi brati. Konec leta 1955 je tu v Bikoru sedem deklet nastopilo preizkusno dobo. Nekatero so medtem odšle, pa so druge prišle na njih mesto in se njih število do danes ni spremenilo. Na postaji Bokongo se je zbralo pet fantov, katere vodi in preizkuša eden ondotnih misijonarjev, da uvidi, če je kateri od

njih poklican v redovni stan. Po dobrem letu je bilo treba enega odsloviti, ker se je izvedelo, da ni bil brez potomstva. Pričakujemo prihoda drugih. Če kje, je tukaj potrebna božja pomoč in milost, izprošena po gorečih molitvah in velikodušnih žrtvah. Na vsak način je treba svežih moči za zrelo žetev.

Ni še mesec tega, ko je bilo uradno objavljeno, da je Sveta stolica našo Apostolsko prefekturo povišala v vikarijat. Ni pa še znano, kdo mu bo postavljen na čelo kot misijonski škof. Vsi pričakujemo, da bo to čast dosegel sedanji ap. prefekt mgr. Vandekercklove, kateri že nad deset let nosi vse breme in odgovornost prefektore. Obenem je v teku postopek, da se ustvari iz osebja, ki deluje na našem misijonskem ozemlju in pripada Misijonski družbi lazaristov, samostojna podprovinca (Vice-province filiale). Doslej smo namreč tvorili vsi skupaj eno samo misijonsko hišo z enim superijorjem in provincijalnim predstojnikom-vizitatorjem v Belgiji. Tudi v tem oziru torej en korak naprej, saj je za notranje vodstvo samostanske družine tako boljše.

Pred dobrim letom je bila priključena našemu misijonskemu ozemlju pokrajina sosednjega vikarijata. V večjem središču, kjer so imeli prejšnji misijonarji samo zasilno šolo, je bila kmalu otvorena nova misijonska postaja, kjer deluje en misijonar, kateremu pomaga en brat. Iz tega ozemlja, ki je precej naseljeno (12 tisoč duš), prihaja bogoslovec-domačin, ki bo letos v sosednjem vikarijatu postal duhovnik. Na pravkar omenjeni novi misijonski postaji je sedaj v gradnji primerna cerkev. Delo naglo napreduje, ker jo bo sestavljalo jekleno ogrodje in cementni bloki. V preteklem juniju so imeli tam lepo število novokrščencev, okoli 200. Na naši postaji Itipo jih je bilo 70.

Prilagam sliko posneto ob obisku ap. delegata Bruniera lani v oktobru.

Zahvaljujem se Vam za izvrstne K. M., kateri so se razvili v pravo duhovnomisijonsko revijo. Želim Vam moči in

zdravja za nadaljne blagoslovljeno apostolsko delovanje.

Utipo, 5. septembra 1957.

Konec julija sva bila z Marcelom na duh. vajah in en teden skupaj. Tedaj mi je pokazal poslani ček, ki ga je sam kmalu nato vnovčil in mi poslal določeno vsoto (47 dol.) v tukajšnji valuti. Bog Vam in vsem dobrotnikom in misijonskim sotrudnikom stotero povrni tudi za prizadevanje materjalno pomagati misijonarjem!

Zdaj pa k najvažnejšemu. — Žal Vam moram tudi jaz, kakor g. Kladnik iz našega juga javiti, da tudi v našem ap. vikarijatu (od 13. 7. dalje) še nimamo resnih duhovniških kandidatov. Upamo, da bo s časom le prišlo do tega. Zaenkrat še nimamo zanesljivih poklicev, kljub že dolgoletnemu prizadevanju. Vprav te dni je naš monsieur povedal, kako so ga sedaj ob začetku novega školskega leta trije izbrani iz celotne naše pokrajine, kateri naj bi vstopili v malo medpokrajinsko semenišče, pustili na cedilu. Premislili so se v trenutku, ko bi morali na pot. Tako je bilo že vsa leta nazaj in sedaj je komaj eden v četrtem letniku malega semenišča. Iz enega ali drugega vzroka ni do slej še nihče naših prišel višje. Šest let je malega semenišča, nato še drugih šest let bogoslovja. Nimamo še pri nas dovolj vernih krčanskih družin, ki bi v poganskemu okolju zmogle vzgajati domači Cerkvi nedotaknjene dečke, bodoče mašnike Gospodove. Še otroke jih spolna sla in zgledi okoli njih skvari, da ostane njih teženje poslej usmerjeno edino v iskanju mesenih užitkov. Nimajo v življenju drugih ciljev. Večji del kršč. zakonov je narazen. Naveličajo se drug drugega ali jim en sam zak. drug ni dovolj.

Morda sem Vam v zadnjem pismu govoril o postulatu za domače brate na eni naših postaj. Otvorjen je bil lani 12.

"Tupo, oktober 1956. — Mons. Bruniera, apostolski delegat, in naš apost. prefekt sredi misijonskih delavcev te postaje: Solski bratje (dva zamorca) in dva lazarista na levi slike, štiri usmiljenke in en lazarist na desni. Jaz sem bil tedaj v Trstu."

sept. s sprejemom petih kandidatov. Trije so bili že odslovljeni, od katerih je eden dolgo skrival svoje zveze z neko osebo, katera mu je povila otroka. Drugi, živeči v podobnih okoliščinah, so prosili za sprejem. Nimajo jasnih pojmov o načinu in namenu redovnega življenja. Sedaj je pet novih, kateri so vprav dokončali ljudsko šolo, na tem, da vstopijo na poskušnjo. Tudi z domačimi sestrami so začeli v novembru 1955. Tu je več izgovorov za uspeh, ker so bolj številne. Vodja postulata za domače brate, s katerim sem imel pred dnevi razgovor, se vam priporoča za denarna sredstva. Za dnevno vzdrževanje vsakega razpolaga z 10 fr. (ena petina dolarja). Rad bi pa imel kaj več pod palcem, da jim oskrbi primernejše zgradbe in opremo.

Tudi č. brat VALENTIN POZNIČ F.C.S. iz GLEN COWIE v Južni Afriki je srečno prejel poslano mu vsoto, kot razvidimo iz tehle njegovih vrstic:

Pred nekaj dnevi se je oglasil pri nas preč. pater Kladnik in mi izročil 50 dolarjev kot darilo naših slovenskih dobrotnikov v zamejstvu. Najlepša hvala Vam in vsem dobrotnikom za vse, kar za nas misijonarje storite! Ljubi Bog naj Vam poplača Vašo skrb in delovanje za misijone! Tu, kjer delujemo, je še večina prebivalcev poganov. Starejše ljudi je zelo težko pridobiti za vero; pravijo, da brez nje prav tako lahko živijo. Samo molitev k Sv. Duhu pomaga omečiti ta trdovratna srca, ki so tako zaverovana le v ta svet, brigajoč se le za to, da bi imeli dosti živine. Vse naše upanje je v mladini, katero je lažje pridobiti za vero, da jim le starši dovolijo. Ker imamo že precej mladih katoliških družin, imamo vedno precej naraščaja med katoličani. Tudi v bolnišnici s kakimi 300 bolniki se nudi veliko priložnosti za spreobrnjenja, zlasti med otroci, ki jih veliko umrje, seveda noben ne brez svetega krsta, tako da je vsaj du-

Misijon Keimoes, kjer deluje s. Vincencija Novak. Vsa poslopja, ki jih vidimo na sliki, pripadajo misijonu.

ša rešena, če že telesu ni bilo mogoče pomagati. — Še enkrat najlepša hvala za poslani denar, za katerega si bom kupil kolo, in za vse, kar zame storite! Vsak dan molim za dobrotnike!

Iz Keimoesa v Južni Afriki je ob koncu julija izrekla svojo zahvalo za misijonski dar slovenska misijonarka s. **MARIJA VICENCIJA NOVAK**. Med drugim piše tudi:

22. avgusta sem prejela pismo in tudi ček. Bog naj vsem stotero povrne trud, ki ga imate z nami, slovenskimi misijonarji. En ček je bil naslovljen na mojo prejšnjo misijonsko postajo. Zdaj imam, hvala Bogu, oboje v rokah. Denar bom tudi takoj razpolala našim sosestram. Ker nimam trenutno naslova obeh slovenskih uršulink tukaj, bom zanje poslala kar č. g. Kladniku, ki je tudi v Transvaalu. Jima bo že on denar izročil.

V Keimoesu sem že 22 let. Le za tri leta so me predstojniki poslali, da sem vpeljala našo novo misijonsko postajo Blaurskop. Začetek je bil izredno težaven. A Bog je pomagal: danes je tudi ta postaja med zelo cvetočimi misijoni tukaj.

Tu v Keimoesu nas je šest: z menoj vred še pet sosestra, različnih narodnosti; ena med njimi je celo črnka; ta je kuharica za ves misijon. Je pa naš misijon med največjimi v vikariatu. Od misijonarjev sta tu le dva duhovnika, pa dva misijonska brata. Je pa dela vsaj za 5 do 6 duhovnikov! Vodimo šestrazredno osnovno šolo, ki jo obiskuje 420 otrok; 200 od teh jih preživljamo me — na misijonu! Predstavljajte si potem, koliko dela in skrbi z malimi "paglavci". V prostem času delajo dečki na polju, dekleta pa se ukvarjajo z ročnim delom in s šivanjem. Tudi gospodinjstva jih že učimo.

Najljubša pa je vsem seveda zabava: otroci, ki niti dobro ne hodijo še, že — plešejo! Za delo so pa ti otroci vse prej kot vneti: če le morejo, se mu ognejo. So pa med njimi nekateri prav dobri in vestni. Prav iz našega misijona je do zdaj izšlo že več misijonskih poklicev, misijonskih bratov in sestrá, sami črnici, ki zdaj vneto in lepo delujejo po različnih naših postajah. Imamo tudi noviciat, za bele in za črne: lepo število bodočih misijonarjev in misijonark se tam pripravljaja za misijonsko žetev.

Iskreno pa priznam, da sem prav gotovo med najsrečnejšimi ljudmi na svetu: v misijonskem poklicu sem resnično našla najvišje svoje zadovoljstvo, navkljub težavam in preizkušnjam, ki se nad nami znašajo, posebno v zadnjih časih. Priporočam se iz srca vsem slovenskim rojakom, da molijo za naše afriške misijone in za vse slovenske misijonarje, ki tu delujemo za zmago božjega kraljestva!

Iz Južne Afrike se je oglasila č. s. TEREZIJA BENIGNA ŠTEH, ki se zahvaljuje za poslani denar vsem slovenskim dobrotnikom. Pravi, da je že tri leta na postaji Aughabies, kjer je nekaj sester v pomoč osamljenemu misijonarju, ki prav za prav misijon še e zida, počasi, kolikor pač kje denarja izprosi, kajti od vikarijata pride le malo sredstev v ta namen. Pomagajo mu sestre z izdelovanjem ročnih del, ki se prodajo; s tem tudi pomagajo vzdrževati šolo, kajti ni upanja, da bi država kaj prispevala. Dve izmed sester vedno poučujeta krščanski nauk le odrasle, ki žele vstopiti v Cerkv. Med temi je veliko mladih fantov in deklet, ki potem sklenejo zakon. Tako imamo lepo upanje na bodoče katoliške družine. Priporočam Vam zlasti to zadevo v molitev!

Uršulinka s. BRIGITA BREGAR iz južnoafriškega misijona Roodepoort se v pismu z dne 27. septembra zahvaljuje za poslani dar in pripoveduje, kako je država preselila zamorce v oddaljeno novo naselje in koliko morajo zdaj zamor-

ski otroci žrtvovati, če hočejo priti v misijon v šolo, ko morajo veliko peš, potem pa še z avtobusom, kar pa stane starše po 2 šilinga tedensko. Misijonar je zdaj začel opravljati drugo nedeljsko sv. mašo v tej oddaljeni zamorski vasi, zaenkrat kar v zasebni hiši, ko ni še ne kapele ne cerkve. Mislite si lahko, kako zato vsak funt prav pride!

Gospodu Karlu Wolbangu C.M. v U.S.A. je pisala iz EMAUSA v PALESTINI MISIJONARKA M. ANGELINA iz Kongregacije sv. Karla Boromejskega dne 1. septembra med drugim tudi tole:

Tisočkrat hvala za dar 50 dolarjev! Mi bodo prav prišli pri vsakdanjem apostolatu. Tukaj imamo vedno kake težave. Zdaj se moramo sprijazniti z zahtevami po vedno bolj posplošeni arabščini. Ta se mora več in več podučevati, in če bo šlo tako naprej, bodo imele privatne šole več let težko stališče. Na srečo

Dve prvoobhajanki iz misijona o. Jožeta Cukale S.J. v Indiji.

Procesija Cvetne nedelje v Jeruzalemu. Vsi redovi in vse šole se je udeležijo, pojo in moleč rožni venec v arabščini in latinščini.

smo pri nas samo 3 sestre, ki podučujemo, tako da ne bomo nikdar brezposelne, čeprav še ne znamo arabščine, in ko bodo vsi predmeti v arabščini, — kakor tu upajo — bomo vedno še lahko jezike — angleščino ali nemščino — podučevale. — Ne čudite se, da sem zgoraj napisala "na srečo smo samo tri"; ne napak razumeti. Silno rade bi imele več sester za šolo, pa žali Bog ni mogoče. Novih poklicev ni takorekoč nič; nekaj imamo učiteljic, pa so po naših nemških šolah v Egiptu; druge sestre pa so večinoma za bolnike in po gostiščih, ki jih imamo precej. — Za nas tu veljajo samo angleški ali arabski izpiti, ker v teh jezikih podučujemo, a sester, ki bi imele te izpite, nimamo. Moramo imeti okoli 20 laičnih moči, celo 2 mohamedanska učitelja. To je zelo hudo, ker tako izgubimo možnost vplivanja na otroke. Zato pa je v verskem oziru zelo žalostno. Mi

delamo, kolikor nam je mogoče, a kaj premore ena kapljica v oceanu? Kristjani in mohamedanci živijo tesno skupaj; v penzionatu imamo več kot polovico mohamedancev. S temi se sprijaznijo, kar se ne da preprečiti, s temi se pogovarjajo, in vpliv je velik. O sprečbrnitvah ni govora; nasprotno sem te dni od neke dobro poučene osebe zvedela, da se je v faraonski deželi okoli 10.000 ljudi "spreobrnilo" k islamu, ker drugače jim ni obstanka. Take so razmere v teh deželah! — Molite kaj za našo ubogo "Sveto deželo", po kateri je misijonaril Sin Božji sam, katera pa danes ne kaže dosti sadov tistih svetih nauk.

Sedaj je mirno v deželi. Za koliko časa, ve le Bog. Rdeči počivajo, a ne spijo. Nič se ne ve, kakšne nove načrte delajo. — Mi pa zaupamo v Boga, nikdar ne zapustj njih, ki v njega upajo!

MISIJONSKI DAROVI

DAROVI ZA

"BARAGOVO MISIJONIŠČE"

Argentina (v pesih): Č. g. Rebersak Franc, Lujan, Baragi za uslišanje, 500; Regen Frančiška, Lujan, 200; Č. g. Levstek Franc, Córbody, 540; ga. Devjak, Lanus, Baragi v zahvalo 50; g. Nace Hladnik, Lanus, 1.000; iz nabiralnika v kapeli Marije Kraljice v Lanusu, 152; usmiljenka Č. ž. Odila, 50; N. N., Lanus, 500; družina Pahor, 50; Fedor Eiletz, v zahvalo za uslišanje, 200; N. N. po gdč. Debeljakovi, v zahvalo za uslišanje, 100; Č. g. Andrej Prebil, C.M., Chile, 740; usmiljenka Č. s. Svetin, Bs. As., 100; N. N., Bs. As. 30; g. Alojzij Imperl, C.M. 100; gg. Čampa-Levstek, Lanus, 100; družina Jan, Lanus, 185.

U.S.A.: Č. g. Franc Germovnik, C.M., 10 dolarjev; Č. g. John Mervar, 2 dolarja.

Toronto: Rev. Janez Kopač, C.M., 8 dolarjev; Mrs. M. Gruntar, 2 dolarja.

Trst: N. N. družbenica iz Rojana, 1.000 lir.

ZAHVALE BARAGI IN DAROVI

"Škofu Baragi se prisrčno zahvaljujem za ozdravljenje noge. Zahvaljujem se tudi za uslišanje v dveh drugih zadevah in v zahvalo prilagam 200 pesov. — N. N. Argentina".

Za Baragovo beatifikacijo: Ga. Klemen (San Justo), 100 pesov; G. Uršič, 100; N. N. (San Justo), 50; Družina Pahor, 50; Družbenica N. N. (Gorica), 5.000 lir.

SKLAD

ZA SLOVENSKE MISIJONARJE

Franciji: N. N. Mošelle (po bratu Klančarju), 10.000 frankov.

Italija: misijonski odsek v Rojanu, 31.000 lir; Rev. Anton Pogačnik, 6.000 lir; M. Brajnik, 5.000 lir, N. N. 1.000 lir; K. Komel, 1.000; N. N. 1.000 lir; N. N., družbenica, (Gorica), za misijonarja Kusteca, 5.000 lir.

Toronto: Mrs. Kristina Erculj, za afriške misijonarje, 6 dol; N. N. (po Č. g. Kopaču), 10 dol.; po 2 dol.: Franci Šehovic in John Šehovic; Marija Šehovic, 1 dol; (ti zadnji trije so otroci slovenske šole v Torontu); Miss Veronika Diceko, 0,50. .

KAR STE SLOVENSKI ROJAKI V ARGENTINI DAROVALI OB PRILIKI MISIJONSKE TOMBOLE, BO OBJAVLJENO POSEBEJ V PIHODNJI ŠTEVILKI!

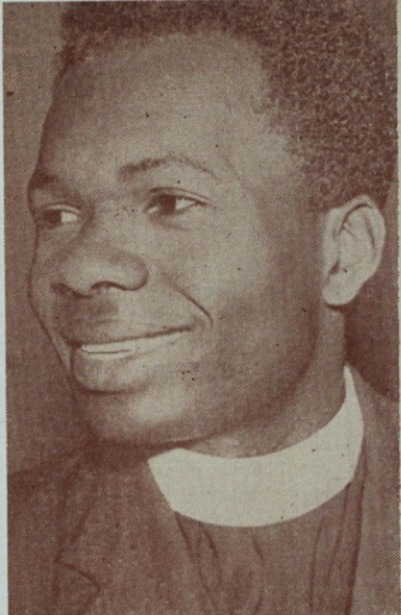
R A Z N O

Splošno za misijone — Argentina (v pesih): Učenec Pavle Goljevšček (Lanus) iz svojega hranilnika, 172,50; N. N. (po gospe A. Krajnik), 100; N. N. (po Č. g. Petku, C.M.) 100; Regen Frančiška (Lujan), 40; N. N. (San Justo, po g. Lcobodu), 25.

Tiskovni sklad: Anton Čepon (Mendoza), 60 pesov; Ivanka Šmalc (Lanus), 20; Štefka Žitnik (Lanus), 10.

Za krste: Misijonski odsek v Rojanu (Trst), za odkup in krst na imeni: Jožef in Marija, 1.000 Lir.

KDOR MISIJONOM DARUJE,
BOGU POSOJUJE!

NAJLEPŠI SAD
MISIJONKEGA DELA:
DUHOVNIK - DOMAČIN

IZ VSEBINE

Pij XII. — veliki misijonski papež. — Tisto noč (pesem) — Rim, Atene, Nairobi in nazaj. — Pri afriškem škofu. — Urednikovi misijonski zapiski. — Baragovo misijonišče. — Katoiški višješolci v Indiji. — O narodih in ljudstvih v misijonskih deželah. — Po misijonskem svetu. — Iz pisem slovenskih misijonarjev.

“Katoiški misijoni” so splošen misijonski mesečnik glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, “Slovenske misijonske zveze” in “Južnoameriške Baragove zveze”. Izdaja ga “Baragovo misijonišče”. Urejuje Lenček Ladislav C.M. Upravlja Franc Buh C.M. - Naslov uredništva in uprave: Montes de Oca 320, Bs. Aires, Argentina. Tiska “Federico Grote”, Montes de Oca 320 (Lenček Ladislav C.M.). - S cerkvenim dovoljenjem

NAROČNINA “KATOLIŠKIH MISIJONOV” ZA LETO 1957:

✓ Argentini 60 pesov; v U.S.A. in Kanadi 2.50 dolarja; v Italiji 1.400 lir; v Avstriji 40 šilingov; v Angliji in Avstraliji 1 funt; v Franciji 800 frankov. Drugod 2.50 dolarja.

MISIJONKE TISKOVINE SE PLAČUJEJO NA SLEDEČIH NASLOVIH

Argentina: Franc Buh C.M., Misijonska pisarna Montes de Oca 320, Buenos Aires.

U.S.A.: Rev. Charles Wolbang C.M., St. Vincent's Sem., 500 East Chelton Ave., Philadelphia 44 Pa. — Rudi Knez, 13810, Eaglesmere, Cleveland 10, Ohio. — Mary Vavpotič, 1923 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill. — Anica Tushar, Box 731, Gilbert, Minn.

Kanada; za Toronto: Rev. John Kopac C.M., 591 Manning Ave. Toronto 4, Ont. — Rev. Martin Turk 545 Mahon Ave., North Vancouver, B. C.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte s. Ilario 7, Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3.

Francija: Louis Klančar C.M., Rue de Sèvres 95, Paris (VI).

Avstrija: Rev. Alojzij Luskar, Kamen 14, P. St. Kanzian i. J., Kärnten, Austria. — Rev. Miklavž Anton, Spittal a/Drau. D. P. Camp, Kärnten, Austria.

Avstralija: Franc Vrabec, 28 Beaufort St., Woodville, S. Australia.

Registro de
la Prop. Int.
No. 528.263

CORREO
ARGENTINO
Suc. (34) (B)

TARIFA REDUCIDA

CONCESION 5612

Director responsable: Lenček Ladislav C.M.
Domicilio legal: Cochabamba 1467
Buenos Aires